sauna

Vuodesta 1937

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 4/2023

Sauno ja voi hyvin

Presidentti Ahtisaari oli saunan ystävä 25

Joulusaunaperinteen historiaa 34

Muista paloturvallisuus saunassa 46

HARVIA SPIRIT

tuo saunaasi löylyn hengen

Korkealaatuinen Suomessa suunniteltu ja valmistettu Harvia Spririt -design-kiuas on Harvian taidonnäyte, jossa korostuu erinomaisen saunomiskokemuksen lisäksi turvallisuus ja energiatehokkuus. Nimensä mukaisesti Harvia Spirit on saunasi löylyn henki, joka takaa pehmeät ja nautinnolliset löylyt. Voit kätevästi ohjata kiuasta myös etänä MyHarvia-mobiilisovelluksella.

www.harvia.com

WIFI YHTEENSOPIVA
MyHarvia

Marjo Koivumäki

29 *Olli Vuori rakensi savusaunan Anttolaan.*

Sauno ja voi hyvin

sauna

7 **Päätoimittajalta**

9 **Saunoissa kuultua**
Saunamaailman kuumimmat uutiset.

14 **Saunaseuran kuulumisia**

19 **Toiminnanjohtajalta**

20 **Saunaseuran syyskokous järjestettiin Dipolissa**

22 **Tutustu Saunaseuran uuteen johtokuntaan**

24 **Mitä kuuluu toimikunta?**
Esittelyssä nimitysvaliokunta

25 **Sauna oli presidentti Martti Ahtisaarelle parasta rauhaa**

29 **Minun saunani:** Olli Vuori rakensi savusaunan Mikkelin Anttolaan.

34 **Joulusaunaperinteeseen kuului tontuille ja haltijoille uhraaminen**

37 **Joululöylyt yleisessä saunassa**
Monet pääkaupunkiseudun yleisistä saunoista pitävät ovensa auki myös jouluna.

38 **Hauskaa joulua – saunasta!**
Kuhmoislaisella Jukka-Pekka Lehtisellä on kokoelmissaan 400 sauna-aiheista postikorttia.

”Saunaseura on ollut minulle henkireikä jo pitkään ja mielelläni annan myös Saunaseuralle omaa osaamistani takaisin.”

– Saunaseuran johtokunnan uusi jäsen, **Heikki Junkkari** 22

Jussi Hellsten

37 *Tervetuloa yleiseen joulusaunaan!*

Sauno ja voi hyvin

42 **Suomalainen Salvos toimittaa hirsisaunat kätevästi pihaan**

44 **Harvian uusi toimitusjohtaja tuntee kansainvälisen tuotebisneksen**

46 **Turvallisuus edellä joulusaunaan**

48 **Sauna aukaisee sielun solmut**

50 **Savusauna on pyhä paikka**
Palkittu dokumenttielokuva vie katsojat savusaunaan Etelä-Virossa

54 **Saunat Suomen kartalla**
Esittelyssä Koskenkorvan Trahteeri ja Porvoon Kannonnokka

57 **Sauna Brothers seikkailee**
Uusi uljas Veittijärvi

60 **Saunaseuran tukemaa**
Vastailmestynyt kirja *Sauna – the power of deep heat* paneutuu saunomiseen

62 **Kansainvälisen Saunaliiton ISA:n kuulumisia**

64 **In English**

66 **Kolumni: Sauna kunniaan myös uimahalleissa**
Uimahalli- ja kylpyläteknisen yhdistyksen puheenjohtajalla Jukka Vienosella on asiaa

67 **Yhteystiedot**

Anna Ruotanen

48 *Miksi saunassa on helppo puhua tunteista?*

"Uimahallien saunat suunnitellaan myös enemmän siivoojille ja hallien laitosmiehille kuin saunojille."

– **Jukka Vienonen**, Uimahalli- ja kylpylätekninen yhdistys **66**

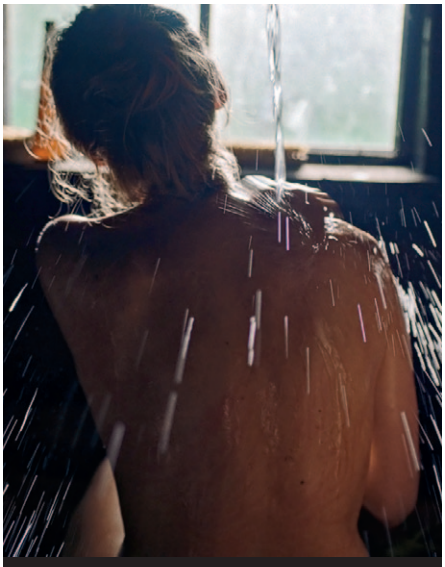

50 *Elokuvan pääosassa savusauna.*

sauna

Sauna-lehti – Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 4/2023
76. vuosikerta | ISSN 0357-6566

Julkaisija Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki
www.sauna.fi

Toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi
janne.koskenniemi@sauna.fi
puh. 050 371 8178, soittoajat ti–to klo 10–13

Päätoimittaja Karoliina Saarnikko, Saarnikko PR & Communications, lehti@sauna.fi

Toimitusneuvosto
Hannu Saintula, pj, Jouni Ahonen, Ben Grass, Tiina Kaskiaro, Jarmo Lehtola, Leena-Kaisa Simola, Lasse Viinikka, Janne Koskenniemi, Kristian Miettinen ja Pekka Niemi.

Taitto Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva Kimmo Syväri
Painatus Grano Oy, Helsinki 2023
Painos 5 000 kpl

Ilmoitukset Kristian Miettinen, aurinia@kolumbus.fi, 0400 255 855

Lehden 4/2023 avustajat
Jaana Helminen, Päivi Ketolainen, Leena-Kaisa Simola, Hannu Saintula, Kimmo Raitio, Janne Koskenniemi, Rauli Virtanen, Petteri Ormio, Risto Elomaa, Riitta Korhonen, Ulla Ora, Jarmo Lehtola, Kimmo Roponen, Maija Astikainen ja Jukka Vienonen.

Sauna-lehti 1/2024 ilmestyy maaliskuussa
Ilmoitusvaraukset 21.2. mennessä ja aineistot 28.2. mennessä.

Osoitteenmuutokset
www.sauna.fi/jasensivut

Toimituksellinen aineisto luovutetaan Saunaseuran käyttöön kaikin oikeuksin. Saunaseura ei vastaa tilaamatta lähetetyistä aineistoista.

Sauna-lehti verkossa:
www.sauna.fi/sauna-lehti

FSC www.fsc.org MIX Paperi | Tukee vastuullista metsänhoitoa FSC® C113615

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
Painotuote 4041 0955

Lasse
fysioterapeutti, OMT
Meillä jokainen on
tärkeimmän tekijä
Me keskitymme työssämme olennaiseen, terveyteen. Meillä jokainen on oma arvostettu itsensä, oman alansa huippuosaaja ja tärkeä osa työyhteisöä.
Taistelussa terveemmän elämän puolesta meistä jokainen on tärkeimmän tekijä.
Liity joukkoomme: toihinterveystaloon.com
Terveystalo
TÄRKEIN ENSIN

K Auto

YKSITYISLEASINGIN KANSSA OLET HUOLETON.

HUOLLOTON ET OLE.

Moni tarvitsee autoa, mutta kaikki eivät sellaista halua omistaa.
K-Auton yksityisleasing on huollettomin tapa saada alle juuri haluamasi auto vailla omistamisen vaivaa. Kuukausimaksun hintaan sisältyy huoltopalvelu, jonka ajanvaraus tapahtuu helposti verkossa.
Omistat tai et, sinä olet kuskin paikalla.

k-auto.fi

AUDI Q4

Progress e-tron 210 kW, 82 kWh

Yksityisleasingillä
esim. 649 €/kk

VOLKSWAGEN ID.4

Pro Business Edition 210 kW, 77 kWh

Yksityisleasingillä
esim. 599 €/kk

VOLKSWAGEN ID. BUZZ

Pro Business 150 kW, 77 kWh

Yksityisleasingillä
esim. 699 €/kk

Audi Q4 e-tron SUV 45 e-tron Progress hinta alk. 56 590 €, CO_2-päästöllä 0 g/km. Q4 e-tron SUV -malliston yhdistetty EU-kulutus 16,6–17,8 kWh/100 km, CO_2-päästöt 0 g/ km. Suositusvähittäishinnasto 10.11.2023 (WLTP). Yksityisleasing M-taso esim. 649 €/kk, ensierä 0 €, kiinteä kk-erä koko sopimuskauden ajan, sopimuskausi 48 kk/40 000 km, hinta sopimuskaudelta 31 177 €. Volkswagen ID.4 Pro Business Edition 210 kW, 77 kWh hinta alk. 51 590 € CO_2-päästöllä 0 g/km. ID.4 -malliston yhd. EU-kulutus 16,3 kWh/100 km, CO_2-päästöt 0 g/ km. Suositusvähittäishinnasto 20.10.2023 (WLTP). Yksityisleasing M-taso esim. 599 €/kk, ensierä 0 €, sopimuskausi 48 kk/40 000 km, hinta sopimuskaudelta 28 752 €. Yksityisleasinghinta koskee Business Edition -hinnaston mukaisia, uudistuneita Volkswagen ID.4 -autoja ja niihin tehtyjä uusia asiakkaan tilaussopimuksia. Auton luovutus viimeistään 30.6.2024. Hinta ei koske jo varastossa olevia autoja. Volkswagen ID. Buzz Pro Limited Edition ID. Buzz 150 kW, 77 kWh hinta alk. 66 130 € CO_2-päästöllä 0 g/km. ID. Buzz -malliston yhd. EU-kulutus 21,7 kWh/100 km, CO_2-päästöt 0 g/ km. Suositusvähittäishinnasto 15.11.2023 (WLTP). Yksityisleasing M-taso esim. 699 €/kk, ensierä 0 €, sopimuskausi 48 kk/60 000 km, hinta sopimuskaudelta 33 552 €. Yksityisleasinghinta koskee PRO Limited Edition-hinnaston mukaisia uusia Volkswagen ID. Buzz -autoja. Hinta ei koske tehdastilattavia autoja. Kampanja koskee rajoitettua erää varastossa olevia Limited Edition hinnaston autoja. Ylikilometriveloitus 0,22 €/km. Leasingsopimuksen kestoa / ajomäärää voi muuttaa, jolloin leasinghinta myös muuttuu. Kuukausihinnat sisältävät toimituskulut 600 €, kesä- ja talvirenkaat, rahoituskustannukset, sopimukselle määritetyn ajo-oikeuden, katsastukset, määräaikaishuollot sekä tekniset korjaukset. Kuvien autot erikoisvarustein. Autoja on rajoitettu erä. Yksityisleasing -tuotteen rahoittaa K Auto Leasing Oy. Suomen maahantuoja on K Auto Oy.

Yhdessä olemme enemmän

On taas se aika vuodesta, kun monet kokoontuvat läheisten, ystävien ja sukulaisten kanssa joulun viettoon. Yhdessä rakkaiden kanssa nautitaan ruoasta, juomasta, lahjoista ja tietenkin saunasta.

On kuitenkin myös se aika vuodesta, kun vähäosaisuus ja yksinäisyys korostuvat entisestään. Joulun tunnelma voi viiltää sisältä yhtä kylmästi ja kirkkaasti kuin joulun tähti.

Monen jouluperinteisiin kuuluu apua tarvitsevien auttaminen. Osallistutaan erilaisiin joulukeräyksiin tai mennään jakamaan joulupuuroa talkooporukalla. Muistetaan soittaa iäkkäimmille ja käydä kylässä. Kuskata kirkkoon ja kutsua joulupöytään. Monella ei ole mahdollisuutta joulusaunaan, joten yksi hyvä idea on kutsua saunaton tuttu tai sukulainen saunomaan.

Oma lukunsa on sodan uhrit, joille joulu on yhtä kaukainen asia kuin rauha. Tämän vuoden aikana on ollut ilo huomata suomalaisten halu auttaa ja kantaa huolta myös sotien uhreista. Kesällä Saunaseura jakoi Löylynhenkipalkinnon Sauna Aid -hankkeelle, joka helpottaa sodan uhrien kärsimyksiä viemällä telttasaunoja sotaalueelle. Telttasaunoissa voi sekä peseytyä että rentoutua sodan keskellä.

Totuus on, että yhdessä olemme enemmän. Voimme merkittävästi helpottaa toistemme eloa ja oloa, kun näin haluamme. Yhteistyössä syntyvät parhaimmat hankkeet ja yhteistyössä on, kuten sanotaan, voimaa.

Suomen Saunaseura on ruohonjuuritason esimerkki yhteistyöstä. Halusta saunoa ja vaalia saunakulttuuria on syntynyt seura, joka on luonut yhteiset puitteet, säännöt ja palvelut saunomisen ympärille. Yhteistyössä joukko vapaaehtoisia hoitaa Saunaseuran asioita johtokunnassa ja toimikunnissa ja yhteistyössä sääntöjä noudattaen lukuisat seuralaiset saunovat viikottain Saunatalolla.

Sauna-lehti on fyysinen osoitus yhteistyöstä. Niin päätoimittajan, ilmoitusmyyjän, graafikon ja painotalon yhteistyöstä, mutta myös toimitusneuvoston yhteistyöstä. Sauna-lehteä ei myöskään syntyisi neljä kertaa vuodessa ilman avustajia: toimittajat, muiden saunakaupunkien ”kirjeenvaihtajat” ja jäsenistö, joka antaa vinkkejä lehteä varten ja kirjoittaa mielenkiintoisia juttuja omista saunakokemuksistaan. Haluankin kiittää jokaista, joka on osallistunut vuoden aikana lehden tekoon.

Toivotan lukijoille rauhallista ja lämmintä joulua! Levätään ja nautitaan kaikesta, mitä meillä on.

Nähdään ensi vuonna!

Karoliina Saarnikko
Päätoimittaja

KOFF

Kun haluat jouluoluen.

Yrjönkadun uimahalli sulkee ovensa kahdeksi vuodeksi

Konsta Linkola

Helsingin historiallinen Yrjönkadun uimahalli suljetaan tammikuussa 2024 ison remontin vuoksi, kertoo Helsingin kaupunki tiedotteessaan. Alustavien suunnitelmien mukaan halli avataan asiakkaille jälleen tammikuussa 2026.

Yrjönkadun uimahalli on Suomen ensimmäinen julkinen uimahalli ja se otettiin käyttöön vuonna 1928. Yrjönkadun uimahallia peruskorjattiin edellisen kerran vuosina 1998–2000, jolloin altaiden vedeneristykset ja laatoitukset uusittiin.

Nyt toteutettava perusparannus on välttämätön, jotta uimahalli voi palvella asiakkaitaan turvallisesti ja modernisti myös tulevaisuudessa. Hallin monet tekniset järjestelmät ovat saavuttaneet elinkaarensa päätöksen ja rakenteissa on korjaustarpeita.

Remontissa uusitaan hallin vedenkäsittely-, käyttövesi-, ilmanvaihto- ja sähkötekniset järjestelmät sekä korjataan vaurioituneet julkisivut, ikkunat ja ovet. Pesu- ja saunatilojen pintarakenteet uusitaan, allastilojen alkuperäisten laattojen vauriot ja kiinnitykset korjataan, ja kosteusvaurioituneet rakenteet saavat tarvitsemansa huollon.

Samalla hallin esteettömyyttä parannetaan merkittävästi. Pääsisäänkäynnin tasoeroja madalletaan, kynnyksiä loivennetaan ja oviin asennetaan sähköinen avausmekanismi. Lisäksi tiloihin lisätään kaiteita ja ulkopihaa kehitetään esteettömämmäksi.

Löylykontti-konsepti innovaatiokilpailun voittajaksi

Löylykontti-konsepti ylsi Espoon kaupunginjohtajan innovaatiokilpailun Innovaatiot-sarjan voittoon. Espoon kaupunginjohtajan innovaatiokilpailu järjestettiin tänä vuonna 12. kertaa.

Löylykontti Oy:n kehittämä *Löylykontti-konsepti: Kannattava sauna kaikille ja kaikkialle* on helppokäyttöinen liikuteltava saunakonsepti, jossa pilvipohjainen hallintajärjestelmä automatisoi erilaisia toimintoja.

Idean taustalla oli havaittu tarve: talviuinti ja saunominen kiinnostavat monia, mutta rannalta puuttuu sopiva sauna. Löylykontti mahdollistaa suuren kävijämäärän ja samalla toiminnan kannattavuuden kasvattamisen. Pilvipohjaiseen saunanhallintajärjestelmään kuuluu kiukaan ja lukitusjärjestelmän automaatio sekä varausten hallintajärjestelmä, mikä helpottaa toiminnan pyörittämistä.

Löylykontti on asukkailta asukkaille suunnattu palvelu, joka tarjoaa viihtyisän saunaelämyksen merikontissa. Yhteisöllistä saunakulttuuria on kasvatettu aktiivisesti asiakkaiden palautetta kuuntelemalla ja hallintajärjestelmän jatkuvalla kehittämisellä.

● **Lisätietoja www.loylykontti.fi**

Saunaluettavaa pukin konttiin

Parhaat lahjat tulevat kovissa kansissa. Saunakirja on saunanystävän toivelahja, josta riittää luettavaa pitkäksi aikaa. Saunanystävän toivelahjoista vinkkasivat Suomalainen kirjakauppa ja Saunologia.

Antti Tuomainen: Palavat kivet (Otava, 2023)
Kansainvälisen menestyskirjailijan mustanhauska romaani näyttää ihmisen paljaimmillaan – keski-ikäisenä, murhasta epäiltynä, saunassa. Kylmäverinen tappaja iskee kuumimmalla hetkellä: kiuasyrityksen johtaja murhataan saunaan. Kuka on täyttänyt pesän kerran toisensa jälkeen ja korventanut hänet hengiltä? Todisteet osoittavat Puhtikiukaan ykkösmyyjän ja johtajan mahdollisen seuraajan Anni Korpisen suuntaan. Ja aivan kuin keski-iässä, tarkoituksensa unohtaneessa avioliitossa ja kiuasmyynnin tahmeudessa ei olisi kylliksi, huomaa Anni joutuneensa tilanteeseen, jossa hänen on oltava sekä poliisia että murhaajaa nopeampi ja selvitettävä, kuka on kaiken takana – ennen kuin on liian myöhäistä.

Bežan, Kuurne et al.: Taidesauna | Art Sauna (Serlachius-museot, 2023)
Serlachius-museoiden Taidesauna tuo uuden arkkitehtonisen näkökulman suomalaiseen saunaan. Mäntän Gösta-taidemuseon pihapiiriin rakennettu sauna tarjoaa ainutlaatuisen matkan kaikille aisteille. Rantamaisemaan sulautuvan saunassa arkkitehtuurissa yhdistyvät rytmikkäät kivipinnat ja lämmin puu, taide ja huippusuunnittelijoiden muotoilu. Kirja esittelee Taidesaunan filosofiaa ja arkkitehtuuria ja avaa sen suunnittelun lähtökohtia runsain tekstein ja kuvin. Teoksessa käsitellään myös perinteistä saunakulttuuria ja -tematiikkaa ja avataan niiden kytkentöjä suomalaiseen kuvataiteeseen. Taidesauna sai Vuoden 2022 Betonirakenne-palkinnon yksilöllisestä, innovatiivisesta ja taitavasta arkkitehtisuunnittelusta, osaavasta rakennuttamisesta ja erityisen laadukkaasta toteutuksesta. Sen ovat suunnitelleet arkkitehdit **Héctor Mendoza**, **Mara Partida** ja **Boris**, ja toteutussuunnittelusta on vastannut **Pekka Pakkanen**.

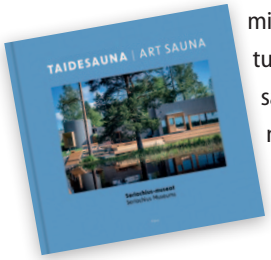

Juulia Mikkola, Leino Kuuluvainen ja Netta Böök: Ilmakirja (Moreeni, 2022)
Juulia Mikkolan, Leino Kuuluvaisen ja Neta Böökin *Ilmakirja* tarjoaa asiantuntevaa tietoa perinteisestä ilmanvaihtoratkaisusta, joka on yleistynyt nyt myös uudisrakentamisessa. Kirjassa kerrotaan muun muassa painovoimaisen ilmanvaihdon toiminnasta ja ominaisuuksista, historiasta ja määräyksistä sekä järjestelmän käytöstä ja ylläpidosta.

Emma O'Kelly & Maija Astikainen: Sauna. The Power of Deep Heat (Welbeck publishing, 2023)
Vastailmestynyt kirja *Sauna – The Power of Deep Heat* paneutuu saunomiseen tuomiin hyötyihin eri näkökulmista. Kuvituksena on runsas katsaus erilaisiin saunoihin Pohjoismaissa ja Englannissa. Kirja on suunnattu erityisesti niille, joille saunominen ei ole vielä kovin tuttua. Se toimii porttina saunomisen maailmaan. Se on kuitenkin kiinnostava lukukokemus myös niille, jotka ovat jo saunan suuria faneja – kuten myös nyt sen kirjoittaja Emma, joka on nykyään intohimoinen saunoja ja rakentaa parhaillaan omaa saunaa. Kirja on syntynyt Saunaseuran tukemana, lue juttu kirjan tekoprosessista sivulta 60.

Kaarina Kailo: Sauna, naiseus, elämänkaari – perinnekulttuurin paluu (Basam books, 2022)
Kaarina Kailon teos *Sauna, naiseus, elämänkaari* kertoo saunan elämänkaarirituaaleista ja saunan unohdetusta feminiinisestä puolesta ja kulttuurihistoriasta. Kirjassa esitellään saunarituaaleja synnytys-, morsius- ja hääsaunoista sekä lemmennostatussaunoista vainajan viimeisiin löylyihin. Kiinnostavia näkökulmia ovat myös naisten rituaali- ja sosiaalisessa asemassa tapahtuneet muutokset kautta vuosien.

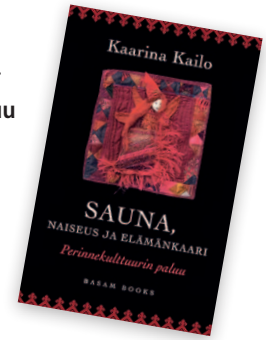

Lassi A. Liikkanen: Hyvien löylyjen salaisuus 2.0 (Saunologia, 2022)
Lassi A. Liikkasen *Hyvien löylyjen salaisuus 2.0* -kirja on kokemuksellisen saunan suunnittelun käsikirja, joka vie lukijan saunojen suunnittelun ja saunapalvelujen muotoilun maailmaan. Uudessa, tarkistetussa laitoksessa vuodelta 2022 pureudutaan myös saunamaailman uusiin tutkimuksiin, tuotteisiin ja määräyksiin.

Jämsän saunakylän suosio kasvoi

Teksti: Päivi Ketolainen

Jämsän saunakylä kasvatti kävijämääräänsä jälleen viime kesänä. Kesällä 2023 saunakylässä kirjattiin 4 000 saunojakäyntiä, mikä oli selkeästi enemmän kuin vuotta aiemmin. Saunat olivat yleisölle avoinna kesäkuun alusta lokakuun alkuun aina lauantai-iltaisin.

– Saimme kesäksi käyttöön uudet pukuhuoneet ja parkkialueen. Ne osoittautuivat heti liian pieniksi, kertoo Suomen saunakulttuuri ry:n puheenjohtaja **Saija Silén**.

Paitsi saunojia, saunakylässä vierailee muita kylästä kiinnostuneita.

– Alueen merkitys virkistysalueena korostuu entistä enemmän. Viime kesänä meillä oli saunoissa esillä myös taidenäyttely, Silén jatkaa.

Merkittävää on myös ulkomainen kiinnostus saunakylää kohtaan.

– Kansainvälisiä vieraita kävi esimerkiksi Yhdysvalloista, Japanista ja Espanjasta. Heidän joukossaan on toimittajia, sauna-alan yrittäjiä ja some-vaikuttajia.

Tarvittaisiin kymenlaaksolainen sauna

Kuluneen vuoden aikana saatiin kylpykuntoon jälleen kolme saunaa. Nyt lämmitettäviksi soveltuvia savusaunoja on kaikkiaan 11.

Tekemistä työllistämis- ja talkootöinä kunnostettavissa saunoissa kuitenkin yhä riittää.

– Kymmenen saunaa on edelleen eri vaiheissa. Samoin etsimme kokoelmaan vielä yhtä täydennyssaunaa. Se saisi olla peräisin esimerkiksi Kymenlaaksosta, koska sieltä suunnalta meillä ei saunoja vielä ole.

Jatkuva pula saunakylässä on käsipareista eli talkoolaisista. Kun yhtenä iltana lämpiää jopa kymmenen saunaa, on selvää, että lämmittäjiä, polttopuun tekijöitä ja yleismiesjantusia tarvitaan. Yhdistyspohjalta toimivaan saunakylään ei ole ollut toistaiseksi mahdollisuutta ottaa töihin palkattuja työntekijöitä.

Kahvilan toiminta ulkoistettiin viime kesänä. Se on koettu hyväksi toimintamalliksi.

– Kahviota pitivät paikkakunnalla toimivat yhdistykset, kuten Ukrainasta tulleet pakolaiset yhteistyössä Ilo-kielikahvilan kanssa sekä Ladies Club Jämsä, jotka saivat siitä varoja toimintaansa, Silén kertoo.

Myöhäsyksylläkin on saunakylässä lämmitetty tilaussaunoja. Ensi kesänä lauantaisaunat avautuvat suurelle yleisölle touko–kesäkuun vaihteessa.

● **Lisätietoja www.facebook.com/saunakyla**

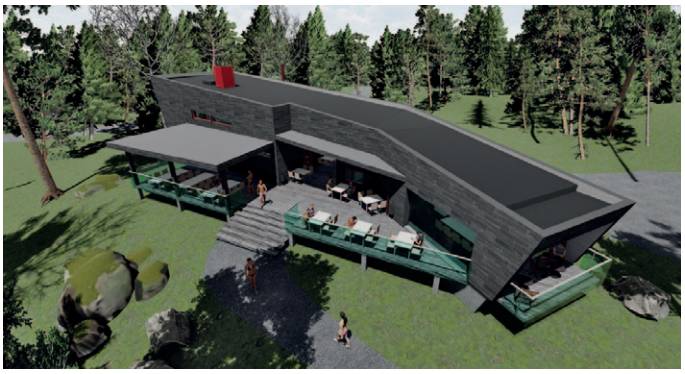

Savusaunahanke Sauhu

Kansainvälisen Savusaunaklubin savusaunahankkeelle on myönnetty rakennuslupa ja valmistavat työt aloitettiin kesällä 2023.

Sauna nousee Pirkkalan Reippiin, nykyisen Reipin saunan välittömään läheisyyteen. Saunalle on myönnetty rakennusoikeutta 148 neliömetriä. Varsinainen rakennusvaihe on suunniteltu tapahtuvaksi alustavien suunnitelmien mukaan vuonna 2024.

● **Lisätietoja www.savusauna.fi**

Tuiran Sauna 26 -hanke etenee Oulussa

Oulun Rantasaunaseura ry sai keväällä myönteisen rahoituspäätöksen Oulun kulttuurisäätiöltä Tuiran Sauna 26 – Euroopan parhaat löylyt -hankkeen toteuttamiseksi. Samalla hankkeelle palkattiin tuottaja. FM **Katri Tenetz** siirtyi tuottajaksi Rantasaunaseuraan edistämään saunakulttuuria ja Tuiran yleisen saunan rakentamista.

Rantasaunaseura ry on ylläpitänyt suosittua Kesän Saunaa Tuiran uimarannalla jo kymmenen kesän ajan. Tuottajan tehtävänä on käynnistää ja toteuttaa Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoteen liittyvä hanke, jonka aikana Tuiran uimarannalle rakennetaan ympärivuotinen yleinen sauna.

● **Lisätietoja www.kesansauna.fi**

Korjaus edelliseen lehteen

Edellisessä Sauna-lehdessä pieni painovirhe-paholainen oli muuttanut linkin vääräksi. Sivulla 12 linkkasimme virheellisesti Instagram-sivulle @sompasauna, vaikka oikea osoitehan on tietenkin **@sampo-sauna**. Sauna-lehti pahoittelee!

Taas on jotain, mitä odottaa: Saunalle haetaan Euroopan neuvoston kulttuurireittiä

Saunaperinne Suomesta valittiin Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon joulukuussa 2020. Samalla innolla ja ajatuksella on nyt aloitettu seuraava hanke, jonka tavoitteena on saada saunalle omistettu Euroopan neuvoston kulttuurireitti. Reitin varrella esitellään saunan historiaa ja monimuotoisuutta – sekä tietysti saunotaan.

Cultural route of the Council of Europe
Itinéraire culturel du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Saunaringin yleisessä tapaamisessa kesäkuussa 2023 esitettiin ajatus saunatien perustamisesta ja hyväksyttiin yksimielisesti. Sen jälkeen pieni neljän hengen tiimi, monille sauna-aktivisteille tutut **Saija Silén**, **Pekka Paasonen**, **Markku Seppänen** ja **Kimmo Raitio**, ryhtyi laatimaan yhdistykselle sääntöjä. **Sauna Route ry** hyväksyttiin yhdistysrekisteriin syyskuussa 2023.

Yhdistyksen tarkoituksena on vähintään kolme maata kattavassa jäsentensä kansainvälisessä yhteistyössä ylläpitää, kehittää ja tehdä tunnetuksi yhdistyksen jäsenten muodostamaa Sauna Route -nimistä saunakulttuuriverkostoa.

Ruotsi ja Viro mukaan ensimmäiseksi

Sauna Routen yhtenä tavoitteena on myös edistää ja kehittää saunomisen piirissä tapahtuvaa kulttuurimatkailua. Niinpä yhdistys on tarttunut vaativaan hankkeeseen saadakseen saunan ystävät yhteiselle polulle ja tutustumaan saunoihin eri puolilla Eurooppaa. Tähän opastaa Euroopan neuvoston kulttuurireitit, jotka johdattavat kulttuuriperinnöstä, kulttuurista ja taiteesta kiinnostuneen matkailijan kiehtoville reiteille ympäri Eurooppaa. Reittitoimijoille tarjolla on aktiivinen, kehittämishenkinen yhteistyöverkosto.

Museovirasto toimii Euroopan neuvoston kulttuurireittiohjelman kansallisena koordinaattorina Suomessa. Sauna Routen toimintaa kehitetäänkin tiiviissä yhteistyössä Museoviraston kanssa – aivan kuten Unesco-hankettakin aikanaan.

Reittien teemana on yhdistää vähintään kolme Euroopan maata. Sauna Route on päättänyt ensimmäiseksi kutsua Ruotsin ja Viron mukaan hankkeeseen.

Reitin sertifioinnin yksi ehto on, että yhdistys on ollut toiminnassa vähintään kaksi vuotta ennen sertifioinnin hakemista. Näin ollen Sauna Route voi hakea saunan kulttuurireittiä aikaisintaan vuonna 2025.

Rajat ylittävää saunakulttuuria

Kulttuurireittien toiminta tarjoaa mahdollisuudet rajat ylittävään kulttuuriseen kehittämiseen, matkailuyhteistyöhön, verkostoitumiseen ja kansainvälisen näkyvyyden parantamiseen.

– Saunakulttuurin kannalta tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että hienolla yhteistyöllä parannamme kansainvälisyyttä lauteillamme, toteaa Pekka Paasonen.

Sertifioituja kulttuurireittejä on tällä hetkellä Euroopassa vajaat 50. Suomesta on lähtöisin ainakin yksi reitti, Alvar Aalto Route, joka sertifioitiin 2021. Reitti kokoaa yhteen yli 50 Alvar Aallon suunnittelemaa kohdetta viidessä maassa.

Sauna Routen kotipaikka on Jämsä ja yhdistyksen puheenjohtajana toimii Saija Silén. Kerromme Sauna Routen kuulumisista lisää vuonna 2024.

Teksti: Leena-Kaisa Simola

LAULAAKO OVIPUMPPU HOOSIANNAA?

Jos ei niin kohta laulaa.
Soita 050 467 0474.

KAUPPAHUONE ORMIO OY

Interim-myyntijohtajuus,
myyntitapaamiset & klousaaminen

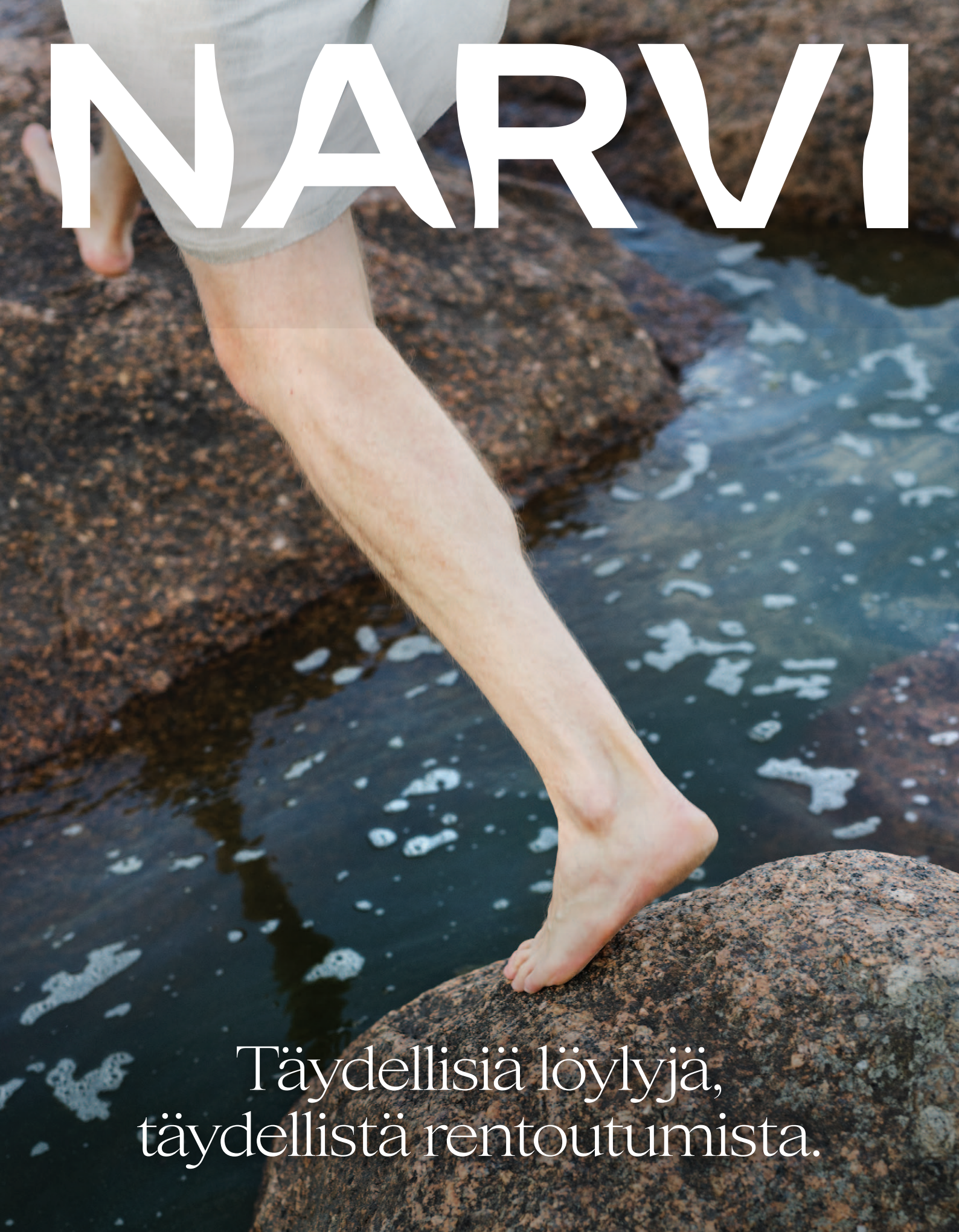
NARVI
Täydellisiä löylyjä,
täydellistä rentoutumista.

Vanhan loppu on uuden alku

Saunatalon pitkäaikainen ja pidetty kahvilapäällikkö Mervi Iivonen on jättämässä Saunaseuran. Iivonen aikoo vaihtaa alaa ja samalla vaihtuu myös asuinpaikka.

– Elämäntilanteeni muuttui keväällä 2023, kun jäin 9-vuotiaan lapseni kanssa kahdestaan asumaan Vihdin Nummelaan. En ole oikein koskaan juurtunut Uudellemaalle, vaikka olenkin asunut täällä pian 15 vuotta. Olen alunperin kotoisin Lahdesta, Mervi kertoo.

– Täällä asuessa meiltä on puuttunut sukulaisten ja ystävien tukiverkko ja nyt yksinhuoltajaksi jäädessäni koin, että on päästävä lähemmäs perhettä, sukua ja ystäviä.

Iivonen lopettaa vuoden vaihtuessa, mutta jää pois kahviosta jo joulukuun alussa pitämättömien lomien vuoksi.

Jonna Pennanen

Mervi jättää Saunaseuran haikeana, mutta kiitollisena kokemastaan.

Saunaseura jää muistoihin

Iivonen on muuttamassa takaisin kotipaikkakunnalleen Lahteen, jossa hänen ja 9-vuotiaan Hipun tukiverkosto on.

Muutto ei kuitenkaan ole ainoa muutos, vaan hän on vaihtamassa kokonaan myös alaa.

– Ensi vuoden alussa aloitan työt hoivaalalla. Olen tehnyt ravintola-alan töitä 26 vuotta ja nyt tuntui, että täytyy kokeilla jotain ihan muuta. Keväällä 2024 aloitan oppisopimuksella lukemaan lähihoitajaksi, Mervi kertoo alanvaihdoksestaan.

Päätös muuttamisesta ja alanvaihdosta ei ole ollut helppo, mutta arjen helpottuminen sekä uuden alku lohduttavat.

Myös hyvät muistot auttavat ja niitä Iivonen kertoo keränneensä Saunaseuralta runsaasti.

– Tämä on ollut minulle paljon enemmän kuin työ. Ehdottomasti parasta on ollut kohtaamiset jäsenten kanssa. Yhdessä on jaetut ilot ja surut. On koettu vaikka minkälaisia kommelluksia ja kömmähdyksiä, Iivonen nauraa.

Työkavereiden ja asiakkaiden lisäksi Mervi jää kaipaamaan kahviosta avautuvaa maisemaa.

– Ikkunasta näkyvät kaikki vuodenajat ja upea maisema, joka on alati muuttuva, Mervi huokaa.

Iivonen aloitti Saunatalon kahvilapäällikkönä 5,5 vuotta sitten. Hän haki paikkaa, koska koki, että se olisi jotain aivan muuta.

– Pidin paikkaa persoonallisena ja erittäin mielenkiintoisena. Ainutlaatuisena mahdollisuutena kokea jotakin uutta ja erilaista.

Ja sitä hän kertoo kokeneensa.

– Kiitän sydämestäni kaikkia jäseniä, yhdistyksen yhteyshenkilöitä ja työkavereitani mukaan lukien pesijät ja hierojat. Matka on ollut mahtava, raskaskin ajoittain, mutta kaiken väärtti! Kiitos, kiitos, kiitos!

Ilkka Paloniemi

Kahvion perinteiset joulukahvit ovat tarjolla 13.–23.12. Saunaseura tarjoaa jäsenilleen kahvin tai teen ja pullan. Jouluaattona, sekä miesten että naisten vuoroilla, kahviosta voi ostaa joulun kunniaksi riisipuuroa.

Joulusaunaan

Saunatalo on loppuvuoden aikana avoinna seuraavasti:

- 6.12. Saunatalo avoinna normaalisti
- 23.12. Saunatalo avoinna 12.00–20.30
  (Naiset saunovat 12.00–16.00, miehet 16.30–20.30)
- 24.12. Saunatalo kiinni
- 25.12. Saunatalo kiinni
- 30.12. Saunatalo avoinna 12.00–20.30
  (Naiset saunovat 12.00–16.00, miehet 16.30–20.30)
- 31.12. Saunatalo kiinni
- 1.1. Saunatalo kiinni
- 6.1. Loppiainen avoinna normaalisti

Muistathan, että joulukuun lauantait (2.12., 9.12. ja 16.12.) ovat jaettuja, jolloin saunomme normaalien jaettujen lauantaiden aukioloilla:

- Miehet saunovat 12.00–16.30
- Naiset saunovat 17.00–21.00

Joulukuun ajan miesten vuoroilla on vieraskielto. Vieraskielto ei koske jäsenen alaikäisiä lapsia.

Saunaseuralaiset tekivät saunaretken historialliseen Saunakylään

Sateisena lokakuun lauantai-aamuna Saunaseuran jäsenistöstä koottu 34 innokkaan saunojan joukko lähti saunamatkalle Jämsän Saunakylään. Saunakylä sijaitsee Jämsän Juokslahdella, joka on noin 12 km päässä Jämsän keskustasta.

Teksti: Hannu Saintula

Kristiina Mäntynen

Saunasta toiseen "Abbey road -tyylillä" – edessä Siparila-sauna.

Koleasta säästä huolimatta tunnelma bussissa oli heti alusta alkaen rento ja innostuneen odottava. Monikaan ei ollut vieraillut Saunakylässä aiemmin, joten saunasiskot ja-veljet odottivat kokemusta innolla.

Saunakylän perinnesaunat edustavat suomalaista saunomiskulttuuria ainutlaatusimmillaan, vanhin sauna on 1700-luvulta ja tuorein 1940-luvulta.

Pelkästään saunojen ulkonäkö herättää kunnioitusta, puhumattakaan perinteisten rauniokiukaiden antamista pehmeistä ja jokaiselle sopivista löylyistä. Tunnelmaa lisää ulos sijoitetut peseytymiseen tarkoitetut pesutynnyrit ja muu perinteikäs varustus saunoissa.

Suomen Saunaseuralla on kaksi kummisaunaa alueella, Siparila (maapohjasauna) sekä Korpilahti-niminen sauna ja sen lisäksi olemme tukeneet Saunakylän toimintaa merkittävästi sekä taloudellisesti että henkisesti osallistumalla heidän eri projekteihinsa.

Täydellinen reissu

Saunoja oli lämmitetty meitä varten kuusi kappaletta. Valikoima oli laaja, maapohjasaunasta korkeaan parvisaunaan eli jokaiselle saunojalle löytyi varmasti suosikkisauna.

Saunojat ihastelivat saunakylän tunnelmaa ja vapaaehtoisvoimin rakennettua saunayhteisöä. Saunakylän isäntä Ilkka Silenin valmistama keittolounas kaikkine lisukkeineen kruunasi päivämme.

Takasintulomatkallamme bussissa vallitsi harvinaisen tyytyväinen ja onnellinen tunnelma. Matka oli kaikin puolin onnistunut ja uuden reissun suunnittelu on jo alkanut.

Etsitään savusaunaa

Saunakylään mahtuisi vielä perinteinen savusauna Suomenlahden rannikolta. Osaisitko sinä auttaa? Vinkit ja vihjeet Saunaseuran puheenjohtajalle **Hannu Saintulalle**, hannu.saintula@pp.inet.fi tai 050 5599 557.

Päivi Ketolainen

Saunaseuran innokas joukko saunomisen ja ruokailun jälkeen valmiina kotimatkalle.

Saunaseura tarjoaa säännöllisesti jäsenilleen erilaisia saunaretkiä ja -vierailuja erilaisiin saunakohteisiin.

Viime vuosina vierailuja on järjestetty esimerkiksi Kotiharjun Saunalle Helsingin Kallioon sekä Merisotakoulun saunaan Suomenlinnaan.

Retkistä saatu palaute on ollut todella positiivista.

Ilmoitamme uusista retkistä Saunaseuran verkkosivulla ja uutiskirjeessä.

Tulethan saunomaan vain terveenä

Tällä hetkellä liikkeellä on jälleen niin koronatartuntoja kuin sitkeää flunssaa. Onkin siis tärkeää varmistaa, että pysyt itse terveenä ja huolehdit samalla myös kanssasaunojien terveydestä.

Suosittelemme saunomaan vain silloin, kun olet täysin terve. Saunatalossa vierailee myös riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä ja haluamme taata heille terveysturvalliset saunakäynnit.

Kiitos, kun otat kanssasaunojat huomioon.

Seuralainen, muista päivittää yhteystietosi

Jotta voimme varmistaa, että jäsenmaksut saapuvat oikeisiin osoitteisiin tammikuussa, pyydämme sinua tarkistamaan, että yhteystietosi ovat ajan tasalla.

Helpoimmin päivität yhteystietosi käymällä Saunaseuran verkkosivujen jäsensivuilla. Etusivun vasemmasta yläkulmasta löydät kirjautumislinkin omille jäsensivuillesi. Ongelmatilanteissa voit olla yhteydessä toiminnanjohtajaan **janne.koskenniemi@sauna.fi**. Kiitos avustasi!

Mäti myynnissä jälleen

Mätiä saapuu myyntiin edellisvuosien tapaan. Mädin hinta on 32 € / purkki. Jokainen jäsen voi ostaa maksimissaan 3 purkkia. Mätipurkkeja ei voi varata.

Alkoholin nauttiminen ja tuominen Saunatalolle on kiellettyä

Saunatalolla on ilmennyt luvatonta alkoholin nautiskelua niin pukuhuoneissa kuin saunatiloissa. Tahdomme muistuttaa jäsenistöä, että alkoholin tuominen Saunatalolle ja nauttiminen Saunatalolla on kiellettyä. Kiellon noudattamatta jättäminen johtaa saunakieltoihin.

Joulusauna ja suomalaisuus

Sauna on pala suomalaisuutta ja tärkeä paikka niin arjessa kuin juhlassa. Saunominen luo mielihyvää, rentouttaa ja auttaa jättämään lauteille arjen kiireen ja murheet.

Me BAUHAUSissa haluamme vaalia kulttuuri-perintöämme ja tarjota jokaiselle kotisaunojalle miellyttävän kokemuksen sellaisissa löylyissä ja sellaisessa ympäristössä, joissa parhaiten viihdyt. Valikoimastamme löydät laadukkaat kiukaat, puutavaran sekä muut tarvikkeet toimivasta ja tunnelmallisesta valaistuksesta aina saunahattuun asti. Luodaan yhdessä unelmiesi sauna- ja kylpyhuone-kokonaisuus - edulliseen hintaan.

Tehdään yhdessä Sinun Saunasi!

Espoo	Rusthollarinkatu 6, Espoo	020 6300 830	info.espoo@bauhaus.fi
Oulu	Kaakkurinkulma 2, Oulu	020 6300 840	info.oulu@bauhaus.fi
Tampere	Palmrothintie 4, Pirkkala	020 6300 820	info.tampere@bauhaus.fi
Turku	Kuloistentie 1, Raisio	020 6300 810	info.turku@bauhaus.fi
Vantaa	Tammiston kauppatie 19, Vantaa	020 6300 800	info.vantaa@bauhaus.fi
Lahti	Simolanmutka 5, Lahti	020 6300 850	info.lahti@bauhaus.fi

Tavaratalomme palvelevat ma - pe 8 - 20, la 9 - 18, su 10 - 18.

Verkkokauppa 24 h www.bauhaus.fi

Arkea vai juhlaa

Vuosi on täynnä juhlia. Suomalaisille suurimpia – vähän iästä ja taustasta riippuen – lienevät pääsiäinen, vappu, juhannus ja joulu.

Monelle meistä juhlapyhät kulkevat tuttua kaavaa. Omat jouluperinteeni ovat pysyneet samanlaisina ja voisinkin kuvailla aaton ohjelman lähes puolen tunnin tarkkuudella. Moni viettää vappua aina vuosien takaa tuttujen henkilöiden kanssa. Juhannusta valaisee useimmiten tuttu kokko, jonka hehku peilautuu samojen ihmisten kasvoilta kuin vuosia aiemmin. Pääsiäispupukin tuntuu jättävän suklaamunansa samoihin tuttuihin paikkoihin.

Monelle monotonisuus voi olla myrkkyä ja saatammekin tyytyä vastaamaan arjen keskellä mitä kuuluu -kyselyihin ”Aina sitä samaa arkista”. Mutta, vaikka juhlapyhissä kaikki on tuttua ja niin sanotusti koettu moneen kertaan, on näillä juhlapyhillä sanan korkeimmassa merkityksessä monelle pyhä merkitys.

Mutta mikä tekee juhlasta juhlan?

Se voi olla seura: monet viettävät pyhiä läheisten ja rakkaiden kanssa. Se voi olla perinteet: monelle juuri se kaava, jolla pyhiä vietetään, tekee juhlan. Se voi olla puitteet: juhlapyhien aikana talot ja miljööt koristellaan arjen harmaus peittäen. Se voi olla ruoka: joulun kruunaavat joulupöydän antimet, vappuna sihisee sima.

Jokainen painottaa jotain ylläolevista, mutta juhlan tekee varmasti näiden kaikkien seikkojen kokonaisuus.

* * *

Saunaseura haluaa omalta osaltaan luoda juhlaa keskelle arkea vaikka aina emme voi tarjota samanlaista jännitystä kuin joulupukin odotus tai yhtä hienoja spektaakkeleita kuin juhannuskokon sytytys.

Se, mitä Saunaseura haluaa tarjota jäsenilleen, on nautinnollinen saunakokemus saunasiskojen ja saunaveljien parissa. Nautinnollista saunakokemusta edesauttavat jaettu kokemus saunarauhasta ja Saunatalon toiminnasta. Saunarauha on mitä parhainta perinnettä ylläpidettäväksi. Saunarauhaa tulee vaalia ja tätä perinnettä meidän tulee opastaa aina vaan nuorempien polvien jatkettavaksi.

Pitkään Saunatalolla kulkeneille saunakäynnit kulkevat tuttuja latuja ja nautintoa siivittää tuttu ympäristö. Saunaa kohden kirmatessa jokainen lattian narahdus ja jalkojen kopina on kuin tervetulotoivotus. Saunatalon kahvio on omassa historiallisuudessaan kuin juhlasali.

Usealle jäsenellemme saunakäynnin kruunaa kahviomme tutut ja maistuvat ruuat. Kahviomme onkin Saunatalon sykkivä sydän ja jokaisen saunakäynnin alku- ja päätöspiste.

Juhlikaamme siis tulevia juhlapyhiä kukin omalla tavallamme toisia kunnioittaen.

Ja juhlapyhien mentyä, jatkakaamme arjen juhlaa Saunatalon löylyissä. Tai siellä missä kullekin löylyt laskeutuvat juhlavimmin.

Janne Koskenniemi
Toiminnanjohtaja

Saunaseuran syyskokous valitsi uuden johtokunnan

Suomen Saunaseuran syyskokous järjestettiin marraskuun alussa Otaniemen Dipolissa. Paikalle oli saapunut 65 seuran jäsentä ja etänä kokousta seurasi lukuisa joukko katsojia. Kokouksessa käsiteltiin muun muassa vuoden tulevan vuoden 2024 toimintasuunnitelma talousarvioineen sekä vahvistettiin uusien johtokunnan jäsenten valinnat.

Kokouksen avasi tuttuun tapaan puheenjohtaja **Hannu Saintula**. Hän päivitti Koivusaari-hankkeen tilannetta ja kertoi, että prosessi on edelleen kesken. Saunaseura on tehnyt yhdessä Lauttasaari-seuran kanssa useita valituksia hankkeesta ja yhden isoimman niistä odotetaan ratkeavan mahdollisesti tulevana keväänä.

– Joka tapauksessa aikaisintaan vuonna 2026, jos silloinkaan, alkaisi vedentäyttö Vaskiniemen edustalla, Saintula lisäsi.

Yhteistyöstä Lauttasaari-seuran kanssa, Saintula pääsikin luontevasti myös muihin Saunaseuran tärkeisiin yhteistyökumppaneihin.

Vuoden 2023 aikana on aloitettu yhteistyö **Uimahalli ja kylpylätekninen yhdistys ry**:n kanssa ja yhteistyön kautta Saunaseura pääsee jakamaan asiantuntijuuttaan uusien ja kunnostettavien uimahalli- ja kylpyläsaunojen sijoitteluun ja rakentamiseen.

Muista kumppaneista Saintula mainitsin **Sauna from Finlandin**, **Saunaringin** sekä **Saunakylän**. Saunakylä on erityisen tärkeä yhteistyökumppani Saunaseuralle, sillä Saunakylän kulttuurihistoriallinen merkitys saunojen kannalta on suuri. Tämän vuoksi Saunaseura on myös taloudellisesti avustanut Saunakylän toimintaa.

Ritva Ohmeroluoman viimeinen toimikuntakatsaus

Seuraavaksi valittiin kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa. Valitut olivat:

- Kokouksen puheenjohtaja: **Tuomas Viskari**
- Sihteeri: **Janne Koskenniemi**
- Pöytäkirjan tarkastajat: **Juhani Lehtiranta** ja **Kalevi Matilainen**
- Ääntenlaskijat: **Pekka Hämäläinen** ja **Kaj Lännenpää**

Kimmo Roponen

Paikanpällä Dipolissa oli 65 seuralaista.

Tuomas Viskari totesi kokouksen lailliseksi ja kokouksen esityslista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

Seuraavaksi puhujanpönttöön nousivat toimikuntien puheenjohtajat vuorollaan. Kaikki kertoivat toimikuntien kuluneesta vuodesta.

Taloustoimikunnan puheenjohtaja **Ritva Ohmeroluoma** kertoi nousevansa ”lauteille” viimeisen kerran, sillä hän on jättämässä kaikki Saunaseuran luottamustoimet ja siirtymässä rivisaunojaksi.

– On aika antaa tilaa nuoremmille, Ohmeroluoma kertoi päätöksestään. Syyskokous antoi raikuvat aplodit Ohmeroluomalle hänen palveluksistaan.

Ohmeroluoman tilalle ei ole vielä valittu seuraajaa taloustoimikuntaan.

Hannu Saintula jatkaa puheenjohtajana

Seuraavaksi esityslistalla oli johtokunnan puheenjohtajan valinta. Suomen Saunaseuran sääntöjen mukaan puheenjohtajan kausi on kaksivuotinen.

Nimitysvaliokunta päätti esittää yksimielisesti syyskokoukselle, että johtokunnan puheenjohtajana jatkaa Hannu Saintula. Saintulan hyvä työ ja tiiminvetotaidot osoittautuivat nimitysvaliokunnan mukaan vahvimmiksi perusteluiksi esittää häntä viimeiselle kaudelle jatkamaan hyvin onnistunutta puheenjohtajakauttaan. Ehdotus hyväksyttiin.

Seuraavaksi päätettiin johtokunnan jäsenten lukumäärästä ja valittiin henkilöt erovuoroisten tilalle kaksivuotiskaudelle.

Nimitysvaliokunta ehdotti, että johtokunnan jäsenten määrä pysyy samana eli 10 henkilössä.

Janne Koskenniemi

Keskustelut käytiin tälläkin kertaa hyvässä hengessä.

Janne Koskenniemi

Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja Petteri Ormio.

Erovuoroisista valittiin jatkamaan **Raine Luomanen** ja **Raine Laurikainen**. Uusina valittiin **Heikki Junkkari**, **Ilpo Koskinen**, **Janne Mattila** ja **Leena Niskanen**.

Osa Saunaseuran varallisuudesta määräaikaistalletuksiin

Seuraavaksi työjärjestyksessä valittiin tilintarkastaja ja varatilintarkastaja seuraavalle toimikaudelle. Valituksi tulevat jälleen Auditplan Oy ja sieltä **Yrjö Haukatsalo**, KHT ja **Joona Sandell**, KHT.

Jäsen- ja liittymismaksut vahvistettiin pysymään samana kuin edellisellä toimikaudella: liittymismaksu 400 euroa, vuosimaksu 125 euroa, yhteisöjäsenmaksu yhdistyksille 500 euroa ja yrityksille 2 000 euroa.

Seuraavaksi johtokunta esitti syyskokoukselle, että se antaisi se antaisi johtokunnalle valtuudet sitoa Saunaseuran tilivarallisuutta määräaikaistalletuksiin. Lähtökohtana on, että Saunaseuran tilillä oleva ja tulevia korjausrakentamisia varten kerätty varallisuus jaettaisiin yhden pankin sijasta useampaan pankkiin ja suojataan inflaatiolta. Ehdotus hyväksyttiin.

Lopuksi syyskokous hyväksyi vuoden 2024 tulo- ja menoarvion.

- **Voit katsoa syyskokouksen YouTubesta, https://www.youtube.com/live/UkMGltmor7A?si=pC1d62kKd42TC47v**

Janne Koskenniemi

Vastavalittu johtokunta poseerasi Dipolissa kuvaajalle.

Kuka olet, Saunaseuran uusi johtokuntalainen?

Saunaseuran johtokunnan uudet jäsenet edustavat monipuolisesti seuran jäsenistöä, niin ikänsä kuin ammattinsakin puolesta.

Heikki Junkkari, 33
Syöpätautien erikoislääkäri

Olen ollut Saunaseuran jäsen nyt kaksi vuotta, mutta saunaintoilija sitäkin pidempään.

Minulla on yhdistystaustaa ja olen toiminut aikoinaan Itä-Suomen yliopiston hallituksessa sekä ylioppilaskuntapolitiikassa lääketieteen opiskelijoiden edustajana.

Olen valtavan innostunut saunatutkimuksesta ja saunakulttuurista. Erityisen mieleinen tutkimus on Jari Laukkasen työ, jossa ilmeni, että kardiovaskulaarikuolleisuus oli selkeästi vähäisempää runsaasti saunovien joukossa. Voin myös lohduttaa kaikki saunaveljiä ja -siskoja, että Laukkasen toisessa tutkimuksessa ei löydetty yhteyttä saunomisen ja syövän ilmaantuvuuden välillä.

Se, että näet minua useasti saunatalolla ei siis onneksi lisää riskiä sille, että tapaisimme syöpätautien poliklinikalla.

Käyn paljon saunareissuilla niin ulkomailla kuin kotimaassa. Sen lisäksi minua kiinnostaa myös saunakulttuurin tukeminen ja saunahistoria.

Olen todella motivoitunut lähtemään mukaan Saunaseuran toimintaan. Saunaseura on ollut minulle henkireikä jo pitkään ja mielelläni annan myös Saunaseuralle omaa osaamistani takaisin. Kiitos luottamuksesta!

Ilpo Koskinen, 62
Projektipäällikkö

Olen ollut Saunaseuran jäsen yli 30 vuotta ja kunnossapitotoimikunnan jäsen nyt pian kuusi vuotta. Haluan erityisesti kunnossapidon kautta hoitaa Saunaseuran asioita ja varmistaa, että vielä kolmenkymmenen vuodenkin kuluttua Saunatalo on uusien jäseniemme nautittavissa.

Saunatalo tarvitsee huolta ja hellää huolenpitoa, mutta myös yhteisöstä tulee pitää huolta. Haluan edistää nimenomaan tätä yhteistä hyvää johtokunnan jäsenenä.

Käyn saunomassa Saunatalolla vähintään kaksi kertaa viikossa. Nautin Saunatalon ympäristöstä, rauhasta ja saunaveljien seurasta ja hyvistä keskusteluista. Koska kukaan meistä ei halua päästää Saunataloa rapistumaan, olen iloinen, että voin täyttää tässä asiassa velvollisuuteni ja hyödyttää kiinteistöosaamisellani ja monilla kontakteillani tätä päämäärää.

Kiitoksia kaikille!

Janne Mattila, 28
Digital Sales Manager

Kiitos nimitysvaliokunnalle luottamuksesta sekä syyskokoukselle valituksi tulemiseksi.

Minusta tuli Saunaseuran jäsen vuonna 2011. Saunon paljon Saunatalolla, laskujeni mukaan 80–90 kertaa vuodessa. Minulle Saunaseura ja seuralaiset edustavat yhteisöä, jotka ovat yhteisen asian ja tekemisen äärellä. On tietenkin tärkeää,

että seuran kassa on kunnossa ja fasiliteetit myös, mutta on erityisen tärkeää, että myös yhteisö on kunnossa.

Iältäni edustan seuralaisten nuorempaa kaartia. On otettava huomioon, että jäsenkuntamme uusiutuu ja nuorentuu pikkuhiljaa. Haluankin olla rakentamassa moniulotteista Saunaseuraa, joka ottaa huomioon meidän kaikkien tarpeet ja tuo jatkuvuutta yli sukupolvien.

Uskon, että pystyn tuomaan osaamistani siviilielämän puolelta johtokunnan työskentelyyn ja erityisesti sitä, miten voimme hyödyntää digitaalisuutta seuran toiminnassa.

Leena Niskanen, 64
Viestinnän erityisasiantuntija

Olen ollut Saunaseuran jäsen vuodesta 2008 ja viestintätoimikunnassa mukana viitisen vuotta. Olen kovin otettu siitä, että minua ehdotettiin tämän hienon, perinteikkään seuran johtokuntaan ja olen erittäin innokas aloittamaan työt. Kiitän luottamuksesta! Minulle Saunaseurassa ja Saunatalolla tärkeintä ovat perinteet ja tunnelma. Kun talolle saapuu hektisestä arjesta, tuntuu kuin tulisi toiseen maailmaan. Saunatalolla syke tasaantuu ja mieli rauhoittuu. Johtokunnan jäsenenä haluaisinkin juuri vaalia ja varjella Saunatalon ainutlaatuista tunnelmaa.

Olen tehnyt työurani viestinnän parissa, Yleisradiossa monipuolisissa viestinnän tehtävissä yli 20 vuotta ja vuodesta 2011 alkaen valtioneuvostossa. Tällä hetkellä toimin viestinnän erityisasiantuntijana valtioneuvoston kansliassa. Toivon, että voin tuoda viestinnän kokemustani ja osaamistani myös johtokuntatyöskentelyyn.

KESKITY SAUNOMISEEN
JA MUUHUN TÄRKEÄÄN.

JÄTÄ ISÄNNÖINTI ISÄNNILLE.

Täyden palvelun Isännät huolehtii kiinteistönne hallinnosta, taloudesta, tekniikasta ja arvon kehittämisestä.

Pyydä tarjous: isannat.fi

ISÄNNÄT OY
ISÄNNÖITSIJÄTOIMISTO
Kansakoulukatu 5 B 14
00100 Helsinki
Puh: 010 8383 400
asiakaspalvelu@isannat.fi

ISA-auktorisoitu isännöintiyritys ISA
45 vuotta luotettavaa isännöintiä.

Löylynlämpöiset
Hyvän Joulun
toivotukset
Saunaseuralle!

Betoninpumppausta ammattitaidolla

LUOTETTAVAA PALVELUA YLI 70 VUOTTA
RALENTO

WWW.RALENTO.FI

Me ehdotamme, te valitsette

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on etsiä parhaat mahdolliset ehdokkaat Saunaseuran johtokuntaan. Tänä vuonna vaihtovuoroisia, lopettaneita tai kausi katkolla olleita oli yhteensä 7. Myös puheenjohtajan toinen kaksivuotiskausi oli katkolla, ja hän haki kolmatta kautta.

Toukokuisen kevätkokouksen jälkeen valiokunta kokoontui ja tapasimme kasvotusten Vaskiniemen saunatalolla. Janne Koskenniemi toimi tapaamisen sihteerinä ja valiokunta valitsi yksimielisesti Petteri Ormion johtamaan puhetta. Tapaamisen tavoitteena oli saada päätettyä aikataulu ja toimintaperiaate syksylle, että saamme sujuvan hakuprosessin käyntiin. Kesän alussa laitettiin syksyn päivämäärät kalenteriin ja näin taattiin, että ollaan ajoissa liikkeellä ja saadaan kaikille sopivat kokousajat.

Kesän kokouksessa katsottiin jo alustavasti kysymyspatteristoa, joka haluttiin kysyä hakijoilta hakulomakkeessa. Tarkoitus oli, että hakemuksessa aukeaa mm. hakijan tavoitteet, historia ja saunan merkitys henkilökohtaisesti. Näiden hakemusten perusteella kutsuimme yksimielisesti katsomamme parhaat ehdokkaat haastatteluun. Haastattelussa syvennyimme hakijoihin tarkemmin ja jututimme heitä kasvotusten Vaskiniemen saunatalolla lokakuun aikana. Haastattelimme myös puheenjohtaja **Hannu Saintulan** erikseen.

Haastattelut olivat todella antoisia ja antoi hyvän kuvan siitä, minkälaisia ihmisiä oli ehdokkaana. Keskustelut sujuivat hyvässä hengessä ja kaikkien ehdokkaiden kanssa oli lämmin tunnelma, onhan sauna aiheena meille kaikille kovin rakas.

Meillä oli tänä vuonna paljon hyviä ehdokkaita, joten valiokunnan työ ei ollut helppo. Koettiin kuitenkin, että se on positiivinen ongelma, koska näillä tiedoin voitiin hyvillä mielin todeta, että saadaan hyvät ehdotukset johtokuntaa. Kun järjestimme suljetun lippuäänestyksen valiokunnan kesken haastatteluiden päätteeksi, oli kuitenkin hieno huomata, että päätös ehdokkaista oli yksimielinen!

Kävimme koko prosessin ajan avointa keskustelua ja jokainen valiokunnan jäsen käytti paljon aikaansa pohtiessa lopputulosta. Puhuimme valiokunnan kanssa siitä, että saamme mahdollisimman laajasti osaavan ja monimuotoisen johtokunnan. Valiokunnassa vallitsi kunnioitus toisiamme kohtaan ja jokaiselle mielipiteelle oli paikkansa.

Koimme, että valiokuntana meidän on tärkeä tehdä työmme perusteellisesti ja myös läpinäkyvästi. Jos lopulta syyskokouksessa pöydälle olisi tullut musta hevonen valiokunnan työn ohi, olisi meidän työmme epäonnistunut ja kaikki aherrus mennyt hukkaan. Tästä syystä otimme luottamustoimen vakavasti.

Kun lopulta puheenjohtajan nuija napautti pöytään syyskokouksessa esityksemme mukaisesti, oli hyvä mieli ja helppo todeta, että tehtiin hyvä työ.

Vuoden vaihteen jälkeen uusi kokoonpano johtokuntaa aloittaa työnsä Hannu Saintulan johdolla ja toivomme antoisia kokouksia koko seuran puolesta. Tehkää hyvin!

Nimitysvaliokunta

Jonna Pennanen

Janne Koskenniemi (vas.), Antti Säiläkivi, Hanna Pakarinen, Ahti Honkanen, Pekka Hämäläinen ja Petteri Ormio.

Sauna oli Ahtisaarelle parasta rauhaa

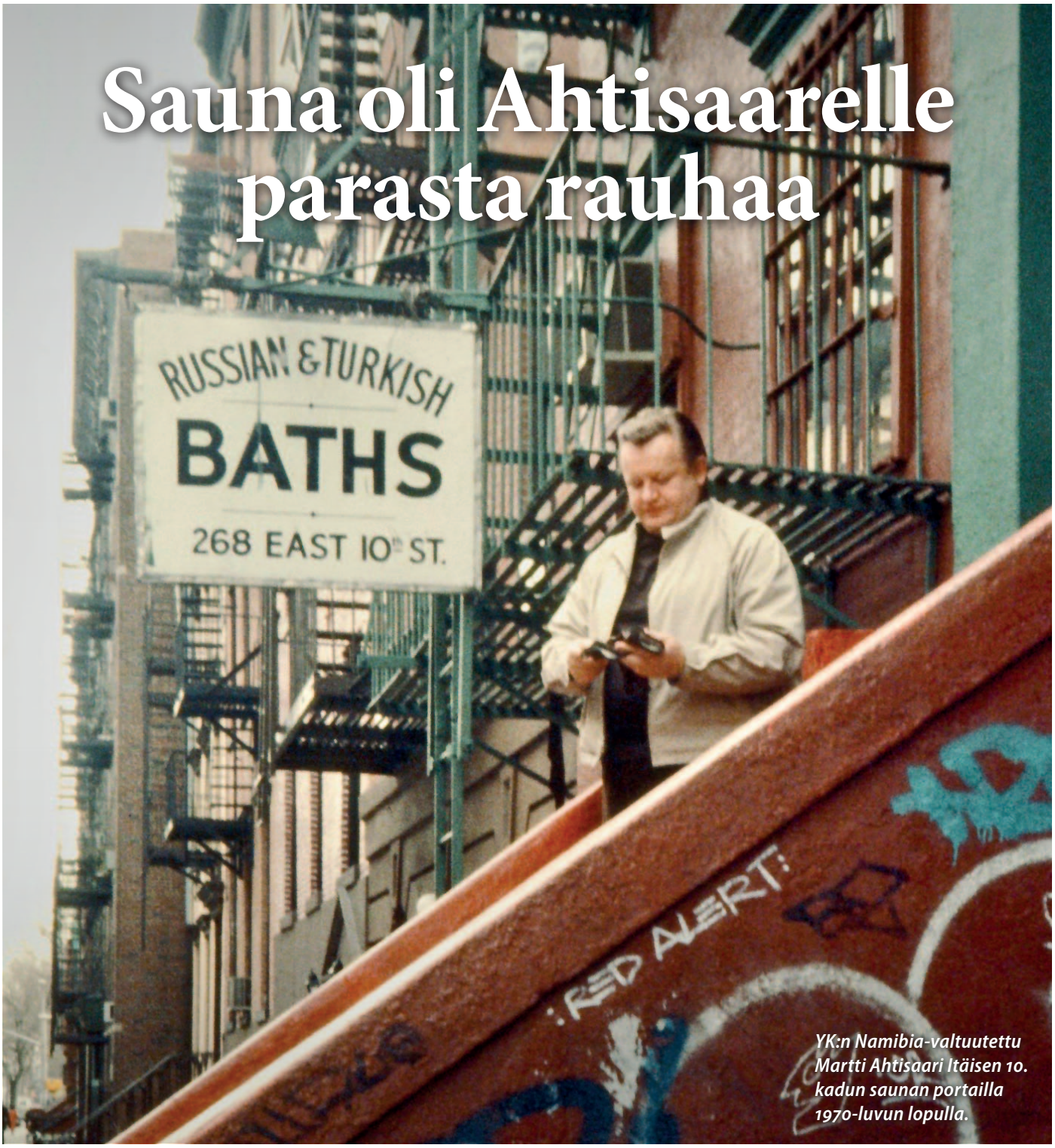

YK:n Namibia-valtuutettu Martti Ahtisaari Itäisen 10. kadun saunan portailla 1970-luvun lopulla.

Useilla mantereilla saunonut, edesmennyt presidentti Martti Ahtisaari ei käyttänyt saunaa riitapukarien löylyttämiseen tai diplomatiaan siihen malliin kuin mitä esimerkiksi toinen saunapresidentti Urho Kekkonen teki.

Teksti ja kuvat: Rauli Virtanen

Saunassa Ahtisaari halusi olla ihan tavallinen kylpijä, yksityishenkilönä yksi muista tutuista ja tuntemattomista löylyn ottajista, ilman puolivirallistakaan agendaa jonkun asian ajamiseksi.

Hän teki selvän pesäeron raskaidenkin työviikkojen ja saunarauhan välillä – saunaan ei tuotu töitä.

Koska hän kuitenkin oli sosiaalinen karjalainen, ei hän vetäytynyt omaan yksityissaunaansa vaan hän rakasti kirjavia saunaporukoita 1970-luvun New Yorkista aina Lauttasaaren Saunaseuraan, missä otimme makeat löylyt lokakuussa 2008 heti Nobelin rauhanpalkintoilmoitusta seuranneena päivänä.

Joskus Ahtisaari tuntui olleen jopa helpottunut siitä, ettei häntä saunassa tunnistettu.

Martti Ahtisaari, Rauli Virtanen ja New Yorkissa vieraillut edesmennyt toimittaja Jussi Niininen saunalla vuonna 1979.

Nobel-saunan lisäksi juhlasaunoista on mieleeni jäänyt hetki vuodelta 1989, jolloin saunoimme Namibiassa Ahtisaaren valvomien vaalien onnistumista.

”Kyllä nämä löylyt nyt maistuvat entistäkin makeammilta”, hän totesi suomalaisten rauhanturvaajien vartioiman Ahtisaarten Windhoekin asunnon pihasaunassa.

Vuonna 1978 tämän kirjoittajalla oli ilo ja onni tutustua ”Maraan”, kuten me hänen ystävänsä tuolloin kutsuimme tuota nuorta nelikymppistä YK:n virkamiestä, josta useimmat suomalaiset eivät olleet koskaan kuulleetkaan.

Asuimme New Yorkin Manhattanilla runsaan kilometrin näköetäisyydellä. Jo ensimmäisen haastattelun yhteydessä Ahtisaari mainitsi paikasta, missä hän ja hänen ystäväpiirinsä kokoontuvat lauantaisin puhumaan ihan jostain muusta kuin YK:sta ja maailmanpolitiikasta.

YK:n värväämä Ahtisaaren Namibia-operaation turvamies, Kiinassa syntynyt venäläinen Viktor, oli kuullut Ahtisaaren pitävän saunomisesta ja niinpä hän kutsui suomalaisen testaamaan itäisen 10. kadun venäläissaunaa. Ahtisaari tykästyi oitis tuohon vuonna 1892 perustettuun *Russian and Turkish Baths, 10th Street* -laitokseen ja kutsui ystäviään ja työtovereitaan mukaan pian perinteisiksi tulleisiin lauantailöylyihin.

Koska Manhattanin harvat yleiset saunat eivät olleet kovin suosittuja, eikä tuo parhaat päivänsä nähnyt venäläinen sauna olisi läpäissyt terveys- ja turvallisuustarkastusta, se sai hienoimmat piirit kääntymään takaisin etuovella. Ahtisaaren kantaporukka olikin etupäässä samanhenkistä suomalaisporukkaa, diplomaatteja, joille sauna ei ole cocktail-tilaisuus. Tuosta joukosta muistan edesmenneet suurlähettiläät **Tauno Kääriän**, **Ilkka Ruson** ja **Kari-Veikko Salosen**. Mukana olivat myös Ahtisaaren naapurissa asunut suurlähettiläs **Ilkka Ristimäki** sekä **Iiro Tainio**. Lähes kaikki edellä mainitut olivat jo Ahtisaaren ystäviä Afrikan komennuksilta.

Toki sen verran puhuimme politiikkaa ja kiusasimme *Maraa*, että nimitimme hänet ”Namibian varakuninkaaksi” ja kun pääsihteeri **Kurt Waldheimin** kausi alkoi päättyä, olimme täysin mukana amerikkalaismediassakin olleissa spekuloinneissa, joiden mukaan Ahtisaari oli vahva ehdokas seuraavaksi YK:n pääsihteeriksi.

Myöhemmin Karjalan evakko Ahtisaari kertoi olleensa kiinnostunut YK:n pakolaiskomissaarin virasta, mutta nimitykset ja aikataulut eivät olleet sopivassa janassa.

Kun Ahtisaaren kotikaupungista Oulusta sitten tuli merkittävin ilmoitus vetää Ahtisaari mukaan presidenttikisaan, löimme lisää löylyä, emme kiukaalle, vaan siihen venäläissaunan mahtavaan uuniin. Saunan ovi lennähti auki aina kun uuniin heitti ämpärillisen vettä!

Ahtisaari ei ollut hienostelija

Ystäväni **Kari Huhta** kuvasi yli 30 vuotta sitten New Yorkissa käydessään varsin osuvasti löylyhuonetta näin: ”Ensin hankitaan 11 tonnia kiviä, jotka muurataan suunnattoman uunin sisään. Öisin ne lämmitetään hehkuviksi. Päivällä kylvetään ja yöllä taas lämmitetään. Lauteet ovat korkeita betoniportaita ja puuta on vain istuinalustana… ja *platza*-pesussa helvetin esihuoneen vaikutelma paranee entisestään, kun jotakuta pestään tammenlehvillä ylimmällä lauteella.”

Venäläinen sauna oli todella kuuma alimmallakin lauteella. Asiaan kuului se, että saunoja kaatoi hädän hetkellä niskaansa ämpärillisen jääkylmää vettä.

Ahtisaari istui usein kanssamme toisella lauteella. Jos sisään tuli joku yltiöpäinen löylynheittokilpailija, hän sai osakseen ansaitsemansa paheksuvat katseet. Tuossa saunassa vietimme usein aikaa nelisen tuntiakin. Saunatilassa oli myös kerrossängyt nokosia varten.

Keittiössä ruokapuolta hoitanut rääväsuinen **Jake** oli pelastunut Auschwitzista ja saunan vakioporukkaa koostuikin

paljolti Itä-Euroopan juutalaisista ja emigranteista, jotka halusivat vaalia saunaperinnettä. Porukkaan hyväksytty Ahtisaari kuunteli rentoutuneena kuinka natseja ja kommunismia paenneet, keskitysleirien tatuointeja kantavat ikämiehet parjasivat Afganistaniin vuonna 1979 tunkeutunutta Neuvostoliitto ja myös YK:ta.

Saunan keittiö tarjosi perunat, suolakurkut, sillit, smetanat ja oluet. Koska Itä-Euroopan siirtolaisten herkkukaupat olivat kuitenkin vain parin sadan metrin päässä 1. Avenuella, joko Ahtisaari itse tai joku meistä toi saunalle usein parasta puolalaista kokolihamakkaraa. Ahtisaari oli makkaran ystävä. Hän ei ollut hienostelija ja ilmoittikin ujostelematta lempiruuakseen spaghetti carbonaran, makkaran lisäksi.

Rauhan nobelistin muotokuva saunan seinällä muistuttaa Ahtisaaren pitkistä New Yorkin vuosista, jatkuihan YK:n ja hänen Namibia-vääntö yli vuosikymmenen ajan.

1980-luvulla Suomessa käydessäni sain joskus kunniatehtäväkseni lämmittää saunan suoraan lentokentältä Suomeen saapuvalle ystävälle. Paikkana oli **Eevan**, **Markon** ja Martin kesämökki Karjalohjalla. Perheen ollessa ulkomailla sekin sauna oli hieman ikääntynyt, ja niinpä joku keksi siihen hätään ”pelastetaan Ahtisaarten sauna”-projektin.

”Ahtisaari oli tuttu näky Saunatalolla” – presidentti saunoi myös Nobel-palkinnosta kuultuaan

Martti Ahtisaari oli ahkera saunoja Saunatalolla 2000-luvun alkupuolella. Hän istui Nelosessa aina kun aikaa riitti.

– Sinä päivänä, kun presidentti oli saanut tiedon Nobelin rauhanpalkinnosta, hän saapui saunomaan Saunatalolle, aloittaa **Petteri Ormio**, Saunaseuran nimitysvaliokunnan puheenjohtaja.

– Olimme kahviossa ja kaikki tiesivät, että hän oli saanut Nobelin, mutta seuran sääntöjen mukaisesti meistä kukaan ei häirinnyt häntä työasialla eikä siten onnitellutkaan.

Ormio oli saunomassa silloin 8-vuotiaan poikansa **Mainion** kanssa. Mainiolle Ahtisaari oli tuttu hahmo, sillä perhe oli edellisenä jouluna ollut perhelomalla Indonesian Acehissa, jossa Ahtisaari oli juuri saanut rauhan aikaan. Tästä hänet myös palkittiin Nobelilla.

Ormio muistelee, että he olivat olleet ensimmäiset turistit Acehissa rauhan voimaantulon jälkeen ja se, että oli kotoisin Suomesta, avasi ovia kaikkialla.

– Ihmiset olivat onnellisia rauhasta. Ahtisaari oli kuin rocktähti, yhtä kuuluisa ja kun paikalliset kuulivat, että olimme Suomesta, Ahtisaaren maasta, meitä kohdeltiin todella hyvin.

Kun Ormion poika tunnisti Ahtisaaren Saunatalon kahviossa, hän ei arkaillut, vaan marssi spontaanisti presidentin luo sanoen: ”Onneksi olkoon ja kiitos, että teit rauhan. Meitä kohdeltiin siksi hyvin Indonesiassa”. Tämän myötä kaikki puhkesivat aplodeihin ja Ahtisaari oli selkeästi hyvillään vastaanotosta.

Sambian sauna.

Sauna mukana maailmalla

Kansainvälisen Saunaliitto ISA:n puheenjohtaja **Risto Elomaa** tapasi Ahtisaaren ensimmäisen kerran vuonna 1973 Tansanian Dar es Salaamissa, johon Ahtisaari oli nimitetty suurlähettilääksi. Elomaa työskenteli YIT:n palveluksessa Sambiassa, jossa Ahtisaari toimi myös suurlähettiläänä Tansaniasta käsin.

– Sambiassa asianhoitajan residenssin vieressä oli iso karjan juottoallas, joka sopi hyvin kastautumisaltaaksi. Sen viereen rakennettiin sauna. Saunan lauteet koottiin pakkausmateriaalista ja olivat sitten heikonlaiset. Kiuas oli jatkuvalämmitteinen, Elomaa muistelee.

Sauna oli kuitenkin ahkerassa käytössä ja siinä saunotettiin muun muassa ulkoministeri **Ahti Karjalainen**, kun hän teki vuonna 1974 vierailun Sambian Lusakaan. Myös muut arvovieraat vietiin aina saunomaan tuohon varsin alkukantaiseen saunaan.

Elomaan mukaan Ahtisaari uskoi erityisesti saunan positiivisiin vaikutuksiin neuvottelujen tasoittajana ja erityisesti stressin laukaisijana. Saunassa hän korosti aina saunojien tasa-arvoa.

Sauna oli keskeisessä roolissa myös Namibian itsenäistymisprosessissa. Ahtisaaren toimiessa YK:n erityislähettiläänä, Namibiaan rakennettiin Elomaan mukaan ainakin 27 saunaa rauhanturvaajille. Muutama saunoista on edelleen käytössä.

– Namibian poliittisesta johdosta moni on tutustunut suomalaiseen saunaan ja saunakulttuuriin juuri Ahtisaaren kautta.

Teksti: Karoliina Saarnikko

KESKI®
HERKKUPALATEHDAS
VUODESTA 1946

VIE KIELEN, TUO HYMYN.

Niin se vaan on. Yksinkertaiset asiat ovat niitä kauneimpia. Kuten saunan jälkeinen tuokio talvista suomalaista maisemaa katsellen, kahvia hörpäten ja Keski-rinkeliä haukaten.

VIE KIELEN, TUO HYMYN.

keski.com

"Savusauna riisuu kiireen ja stressin."

Saunomisen aatelia Anttolassa

Marjo Koivumäki

Suomessa on reilusti yli kolme miljoonaa saunaa. Määrä kasvoi yhdellä, kun Olli Vuoren savusauna viime vuonna valmistui.

Teksti: Riitta Korhonen

Kuvat Olli Vuori

Vuoren sauna nousi Korsijärven rantaan muutamassa päivässä.

Myyntipäällikkö **Olli Vuori** on katsellut Korsijärven maisemia Mikkelin Anttolassa ikänsä. Vuoren vanhemmat olivat lunastaneet suvulta Katajarinteeksi nimetyn kesäpaikan jo 1960-luvulla. Nykyisin Katajarinne on Olli Vuoren, hänen vaimonsa sekä kolmen aikuisen poikansa lomakeidas kesät talvet.

Miljöö henkii historiaa, huvilan vanhimmat osat ovat peräisin 1700-luvulta ja rantasauna kertoo ajasta, jolloin järveen pulahdettiin lähes suoraan lauteilta, niin kiinni sauna on vesirajassa.

– Aika monella, erityisesti järven ympärillä pysyvästi asuvilla, on oma savusauna, Vuori kertoo.

Miksei siis minullakin, hän tuumi. Tilaisuus oman savusaunan tekoon tuli, kun Vuori kuuli paikallisen savusaunamestarin **Pentti Barckin** lopettelevan hommiaan. Metsäteknikko Barck oli veistänyt moottorisahalla ja osin käsin monen anttolalaisen saunan. Nyt jos koskaan, sanoi Vuori itselleen ja olihan Barck tuttu jo Ollin poikavuosilta.

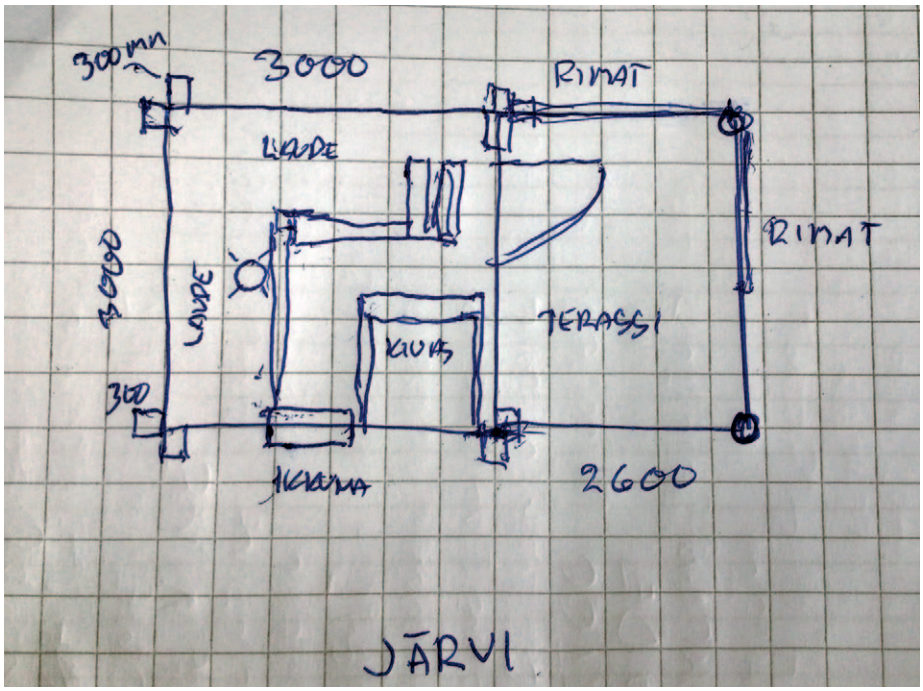

Suunnitelmat syntyivät klassisesti ruutupaperille.

Saunantekoon ryhdyttiin keväällä 2022. Saunan paikka oli katsottuna, tekijäporukka tiedossa ja kelot hommattu. Mutta entä itse sauna, millainen, miten suuri ja mikä kiuas?

– Suunnitteluun meni yllättävän paljon aikaa, Vuori muistelee. Hän kuunteli ammattimiesten neuvoja, googlaili ja kävi ahkerasti eri savusaunoissa.

Tämän pohjalta Vuori piirsi saunansa klassisesti ruutupaperille.

– Malli on savolainen savusauna, kolme kertaa kolme kertaa kolme, mies kuvaa. Sauna on siis kolme metriä kanttiinsa, korkeutta on samat kolme metriä.

Kun piirrokset olivat valmiit ja hirret höylätty ja numeroitu, sauna nousikin sitten nopeasti.

– Olisikohan itse kasaaminen vienyt kolme, neljä tuntia.

Sitten edessä oli projektin vaikein vaihe: kiukaan valinta.

Olli Vuori päätyi isoon, **Hannu Rasin** suunnittelemaan kiukaaseen, jonka jujuna ovat tiiliseinän ja kiukaan väliset

Ensimmäiset löylyt otetiin lokakuussa 2022.

aukot. Aukot takaavat saunaan tasaisen lämmön. Kiukaan kivet painoivat noin 600 kiloa ja kiukaan kokonaispaino on 2 500 kiloa.

Ennen ensimmäisiä löylyjä oli edessä vielä monta pientä yksityiskohtaa. Vuoren savusaunassa pienet räppänät ovat rakennuksen alaosassa ja itse savuräppänä sijaitsee lauteiden yläpuolella. Näin savupatja ei nouse ylälauteille asti ja saunassa on miellyttävä saunoa. Palomuuri, pellitykset, ylipäätään kaikki mahdollinen saunan paloturvallisuuden eteen, on tehty pieteetillä.

Rahaa rakentamiseen paloi, mutta kyllä kannatti, ajattelee vajaan vuoden verran savusaunastaan nauttinut Vuori.

Sauna lämpenee 4–5 tunnissa ja mikä parasta, saunassa on vielä aamulla 60 asteen lämpö aamusaunomista varten. Hyvänä apuna lämmön pysymisessä ovat sammutinpeitot, jotka Vuori keksi heittää kiukaan päälle.

Lämmitykseen Vuori käyttää pääosin leppää tai kuoretonta koivua, joskin sekapuukin menettelee joskus. Vuori lämmittää saunansa 80 asteeseen.

Savusaunan oikeaoppinen lämmittäminen on todellinen taitolaji.

– Se riittää, liian kova lämpö pilaa nautinnon, kovassa lämmössä ei samalla tavalla rentoudu. Sauna on kiitollinen isäntä, se voi odottaa vieraitaan useita tunteja menettämättä löylyjään , hän kuvaa.

Korsijärvellä savusauna lämpenee Vuoren mukaan nykyään enemmän kuin usein. Vaimo ja perhe kolme aikuista poikaa eri kokoonpanoin ovat kaikki innokkaita saunojia. Perheenjäsenet käyvät Anttolan mökillä ympäri vuoden.

Mökillä on nyt kolme saunaa: vanha rantasauna, talossa sisällä oleva sähkösauna sekä savusauna. Kaikille on isännän mukaan käyttöä.

Vähintään viidet löylyt

Entä sitten saunomisrituaalit? Onko Vuorella erityisiä saunomisriittejä?

– Saunotaan, käydään uimassa, saunotaan, pulahdetaan veteen uudestaan, istuskellaan, juodaan vähän jotain,

Kiuas vetää noin 600 kiloa kiviä.

Lämmitettäessä savupatja ei nouse ylälauteille asti.

Sauna lämpenee kesät talvet enemmän kuin usein.

mennään taas löylyyn… ei tämän kummempaa. Mutta vähintään viidet löylyt otan, Vuori kertoo.

– Ja joskus pidetään pidempi tauko ja käydään välillä syömässä jotain.

Itse saunomiseen ei Vuoren mukaan tarvita erityisiä riittejä. Savusaunan riitti on saunan lämmittäminen, johon liittyy monia vaiheita.

On valittava sopivan kokoiset polttopuut, on muistettava heittää häkälöylyt, on annettava saunan siintyä rauhassa ennen kylpemistä, on muistettava nokilöylyt… savusaunan oikeaoppinen lämmittäminen on todellinen taitolaji.

Olli Vuori vastaa työkseen **Metos Oy**:n ravintola- ja myymäläsektorin myynnistä. Metos on ammattikeittiöille laitteita valmistava yritys joka myös suunnittelee ravintolakonsepteja, konsultoi, kouluttaa ja huoltaa alan laitteita.

Vuorella on pitkä kokemus ravintola-alalta, ennen Metosta Vuori työsteli monissa maan ykkösravintoloista. Hän on myös toiminut ravintoloitsijana runsaat 20 vuotta. Kesät Hangossa, pitkät päivät Makasiinin, Piraten ja Hangon Casinon keittiöissä ovat edelleen muistoina mielessä.

Mutta mitä syötävää kokenut keittiömestari Vuori suosittelee savusaunan särpimiksi?

– Mitä milloinkin, vuodenajan, saunojien ja käytettävissä olevan ajan mukaan. Aika usein tulee tehtyä kiuasmakkaraa foliossa, Vuori kertoo.

Italialaisittain Antartktiksella

Olli Vuori on aktiivinen Saunaseuran jäsen ja käy Vaskiniemessä saunomassa kolmisen kertaa viikossa. Seuran jäsen hän on ollut noin seitsemän vuotta. Vaskiniemessä seurana ovat usein omat pojat, joista yksi on ollut jäsen jo juniorvuosista ja kaksi odottaa vielä jäsenyyttä.

Vaskiniemessä Vuoren lempisaunoja ovat saunat kolme, neljä ja viisi. Mutta miten Vaskiniemen lämmöt poikkeavat oman saunan lämmöistä?

– Vaskiniemessä on todella hyvä saunat, mutta ei niitä oman saunan löylyjä mikään voita, Vuori vastaa.

Vaskiniemessä Vuoren saunatraditioihin kuuluu myös kahviossa käynti. Miten ammattilainen näkee kahvion toiminnan?

– Vaskiniemen kahvio tekee parhaansa pystyäkseen tarjoamaan ammattimaisia palveluita lähes kotikeittiön puitteissa. Melko pienillä muutoksilla keittiöstä saisi toimivamman, näkee Vuori.

– Kahvion tarjoamiset ovat ensiluokkaisia ja on aina mukava istahtaa kahvioon juttelemaan tuttujen kanssa.

Vaskiniemen lauteilla puhe kääntyy usein hyvään ruokaan. Seuraava Olli Vuoren kertoma tarina on monelle saunakaverille tuttu.

Vuonna 1987 Vuori sai erikoisen työtarjouksen: miten olisi, kiinnostaisiko työskennellä kahdeksan kuukautta Anartikiselle seilaavan rahti- ja tutkimusaluksen keittiössä? Alukselle etsittiin kokkia, joka osaa valmistaa italialaista ruokaa.

Vuori tarttui tilaisuuteen.

– Aluksella oli italialainen miehistö, lisäksi mukana oli tutkijoita, professoreita, sotilaita, vaikka ketä. Eri maalaisten ihmisten kirjo oli valtava. Joka päivä syötiin viimeisen päälle hyvin, antipastat, pastat, pääruoat, jälkiruoat, myös viinit olivat hyviä. Viiniä oli mukana tuhansia litroja. Kokemus oli hieno ja ainutkertainen, Vuori muistelee.

Minun saunani

- Missä: Mikkelin Anttolassa
- Tyyppi: Savusauna
- Omistaja: Olli Vuori
- Ensimmäiset löylyt: Lokakuussa 2022
- Parasta saunassani: Muhevat, pehmeät löylyt, tarvittaessa kipakat
- Mieluisin saunomistapa: Välillä isossa kaveriporukassa, välillä yksin lauteilla

APTEEKISTA.

ORION PHARMA
Hyvinvointia rakentamassa

Probioottinen perusvoide

Probicare

Herkästi reagoivan ihon puolustaja

Sopii sekä kasvoille että vartalolle.

Täyteläinen, hajusteeton Probicare sisältää

• *Lactococcus lactis* -solu-uutetta, joka uudistaa ihoa ja parantaa ihon luonnollista vastustuskykyä • glyserolia, joka ylläpitää ihon kosteustasapainoa • karitevoita, joka pehmentää ja hoitaa ihoa.

Tuote on Vegaaninen. Kehitetty ja valmistettu Suomessa.

Lue lisää: perusvoide.fi

5/2023

Orion on suomalainen avainlippuyritys.

itsehoitoapteekki.fi

Joulusaunaperinteeseen kuului tontuille ja haltijoille uhraaminen

Suomalainen joulusaunaperinne on lähtöisin ajalta ennen kristinuskon saapumista. Silloin saunomiseen liittyi paljon uskomuksia.

Teksti: Ulla Ora

Kuva Natura Viva

Ennen kristinuskon tuloa joulu ja kekri olivat merkittäviä vuodenvaihteen juhlia. Kekristä on siirtynyt tapoja myös kristilliseen joulunviettoon. Esimerkiksi tontut ja haltiat ovat lähtöisin kekriperinteestä.

– Historiantutkimuksessa tuskin pystytään ratkaisemaan, mistä joulusaunaperinne on tarkalleen lähtöisin, kertoo professori **Kustaa H. J. Vilkuna** Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitokselta.

Joulusaunaperinteestä on vähän mainintoja oikeuden pöytäkirjoissa, koska siihen liittyy joulurauha, jota on rikottu harvoin.

– Esimerkiksi tapaninpäivän saunaperinteestä on enemmän tietoa, koska tapaninpäivänä oltiin jo vallattomia ja tehtiin rikoksia.

Varhaisimmat kirjalliset tiedot suomalaisesta joulusaunasta löytyvät yllättäen Ruotsin 1750-lukua käsittelevästä muistelmakirjallisuudesta Smoolannista. Ruotsissakin käytiin saunassa, mutta tekstissä oli maininta, että saunottiin suomalaiseen tyyliin eli kunnolla. Se tarkoitti kovia löylyjä ja kovaa vihtomista.

Perinteisesti jouluaaton varhaiseen saunaan mentiin päivällä valoisan aikaan. Varsinainen jouluateria syötiin vasta saunan jälkeen.

Kuva Erkki Voutilainen, Museovirasto

Joulusaunan edustaa lakaistaan joulukuussa 1958.

Oluen heitto kiukaalle viittaa jumaluuteen

1700-luvun suomalaisessa tutkimuksessa mainitaan joulusauna ohi mennen. Uskomuksiin liittyivät riihitontut ja kotitontut, joille uhrattiin ruokaa. Tontulle saatettiin esimerkiksi viedä joulupuuro saunaan, jotta tonttu olisi myötämielinen seuraavana vuonna.

Suomalaisessa kaunokirjallisuudessa joulusauna tunnetaan parhaiten Seitsemässä veljeksessä. Kirjan mukaan veljesten jouluun kuului muun muassa oluen heittäminen kiukaalle, mikä on edelleen osa joulusaunaperinnettä. Siihen liittyy vanha tapa uhrata pellonpekolle, sadon ja oluen jumalalle.

Vilkunan mukaan Rautalammilla kekriin liittyy mielenkiintoinen perinne, josta on tietoa vuodelta 1699. Sen mukaan ensin mentiin saunaan ja sen jälkeen navettaan syömään lammasta, jonka luut heitettiin maanhaltialle.

– Tieto tästä löytyy oikeuden pöytäkirjoista, koska siihen liittyy syyte epäjumalan palvonnasta.

Joulusaunaan oman perheen kesken

Joulusaunaan on liittynyt vahvasti puhdistautuminen sekä ulkoisesti että sisäisesti. Se on laskeutumista varsinaiseen joulun viettoon. Suomessa joulusana on intiimi rituaali, jota on perinteisesti juhlittu oman perheen kesken.

Perinteisesti jouluaaton varhaiseen saunaan mentiin päivällä valoisan aikaan. Varsinainen jouluateria syötiin vasta saunan jälkeen. Joulun pyhät ovat kestäneet yhteensä neljä päivää, minä aikana

Hannu Pakarinen

Hevossillan museotilan yli 100-vuotias riihisavusauna Forssassa.

työnteko oli kielletty. Aaton, joulupäivän ja tapaninpäivän jälkeen vietettiin vielä kolmatta ja neljättä joulupäivää.

Saunominen liittyi läheisesti myös tapaninpäivään, jonka juhliminen alkoi varhaisella sanomisella. Tapaninpäivä on vanha hevosmiesten juhla, jolloin lähdettiin joukolla ajelulle. Tästä on tullut sanonta tapaninajelu.

Joulusaunaperinne maalta kaupunkeihin

Joulusaunaperinteeseen liittyy myös rauhoittuminen. Joulusaunassa piti ennen olla erityisen hiljaa, jotta tontut eivät suutu. Edelleenkin joulusaunalla on erityinen intiimi ja rauhoittava merkitys. Myös kesällä tehty ja kuivatettu saunavihta kuuluu edelleen joulusaunaperinteeseen.

Suomessa joulusaunaperinne on muuttunut 1900-luvulta lähtien, kun ihmiset muuttivat maalta kaupunkeihin. Kaupungeissa saunoja rakennettiin taloyhtiöihin. Kaupungeissa alkoi muodostua myös yhteissaunoja.

Vilkunan mukaan historia osoittaa, että saunakulttuuri joulusaunoineen on suomalainen perinne, joka on myös kirjattu lakiin. Esimerkiksi vuonna 1609 suomennetussa maanlaissa on mainittu, että sauna ja huussi ovat erityisiä rauhan paikkoja.

– Tämä on ymmärrettävää, koska kummassakaan ei voi puolustautua. Jos rikos olisi sattunut näissä paikoissa, olisi tuomio ollut erityisen ankara, sanoo Vilkuna.

Teksti: Reetta Virtanen

Joululöylyt yleisessä saunassa

Monet pääkaupunkiseudun yleisistä saunoista pitävät ovensa auki myös jouluna.

Saunahermanni

- 24.12.–26.12. Suljettu
- 31.12. klo 14–18
- 1.1.2024 Suljettu
- 6.1. klo 14–18

Hämeentie 63
00550 Helsinki
www.saunahermanni.fi

Sompasauna

- Sompasauna on auki ympäri vuorokauden ja avoinna kaikille.

Verkkosaarenkuja 6
00580 Helsinki
www.sompasauna.fi

Löyly

- 23.12. klo 13–21
- 24.12. Suljettu
- 25.12. klo 14–21
- 26.12. klo 13–21
- 31.12. klo 11–21
- 1.1. klo 13–21
- 6.1. klo 9–11 & 13–23

Hernesaarenranta 4
00150 Helsinki
www.loylyhelsinki.fi

Kuusijärvi

- 24.12. klo 9–16 sähkösaunat 9–15.30 ja savusaunat klo 11–15.30
- 25.12. klo 11–21 sähkösaunat klo 11 ja savusaunat klo 13–20.30 (pienet savusaunat klo 13 ja iso savusauna klo 14)
- 31.12.–1.1.2024 sähkösaunat 9–20.30 ja savusaunat 13 & 14–20.30.

Kuusijärventie 3, 01260 Vantaa
www.cafekuusijarvi.fi/saunat

Löylykontti Matinkylä/Kivenlahti

- 23.12. klo 8–24
- 24.12. klo 6–23
- 25.12. klo 6–23
- 26.12. klo 6–9 ja 13–23
- 31.12. klo 6–23
- 1.1.2024 klo 6–23

Matinkylä Nokkalanpolku 3
02230 Espoo
Kivenlahti Merivalkama 11
02320 Espoo
www.loylykontti.fi

Laguuni

- 24.12. ja 25.12. Suljettu
- 26.12. klo 11–15
- 31.12.–1.1. Suljettu

Yksityisvarauksia järjestetään joulun aikaan joustavasti kysynnän mukaan.

Keilalahdentie 8
02150 Espoo
www.laguuniin.fi

Furuvik Rantasauna

- Jouluksi avataan yksityisiä ja yleisiä saunavuoroja, katso varattavissa olevat vuorot osoitteesta **saunat.fi**

Furuvikintie 5
00870 Helsinki
www.villafuruvik.fi/furuvikin-rantasauna/

Uusi Sauna

- 24.12. klo 10–16
- 25.12. ja 26.12. Suljettu
- 31.12. ja 1.1. Suljettu

Välimerenkatu 10
00220 Helsinki
www.uusisauna.fi

Rajaportilla saunotaan aina jouluisin

Ari Johansson

Pete Kaila ja kaksospojat vilvoittelemassa joululöylyjen lomassa.

Tampereen Rajaportin sauna on ollut jouluaattona auki viimeiset 30 vuotta.

– Jouluaattona meillä käy saunojia noin 200–250 ihmistä eli se on vuoden vilkkain saunapäivä, kertoo **Veikko Niskavaara**, Rajaportin saunan isäntä.

Niskavaaran mukaan joulusaunassa käy paljon lapsiperheitä ja muita ei niin vakikävijöitä. Monelle Rajaportin joulusauna kuuluu joulurauhaan laskeutumisen traditioon ja monet tapaavat toisiaan joulusaunassa. Tunnelma on hilpeä ja vilkas, mutta kuitenkin joulurauhaisa. – Ruuhkasta huolimatta ihmiset ovat sopuisia.

Joulusaunan lämmitys aloitetaan klo 5 aamulla ja kun ovet avataan klo 12, sauna täyttyy yleensä heti, enimmäkseen lapsiperheistä, jotka haluavat saunoa varhain.

– Myöhäisiltapäivällä meno hieman rauhoittuu, kun lapsiperheet lähtevät joulutouhuihin. Viimeisillä tunneilla saunomaan monesti saapuvat iltapäivällä hommansa tehneet joulupukit.

Tämä Kaapo Virtasen taiteilema kortti toi jollekulle jouluterveiset 1910-luvulla. Takaa löytyi teksti: korennolla viedään vettä saunaan.

Hauskaa joulua – saunasta!

Kuhmoislaisella Jukka-Pekka Lehtisellä on kokoelmissaan 400 sauna-aiheista postikorttia. Useat niistä ovat samalla joulukortteja.

Teksti ja kuvat: Päivi Ketolainen

Kuhmoisten kirkonkylän liepeillä sijaitsee vanha sementtivalimo, jonka **Jukka-Pekka Lehtisen** isä **Eino Lehtinen** huusi pakkohuutokaupasta 1950-luvulla perheen kodiksi.

Rakennuksen yläkerrassa on edelleen J-P Lehtisen koti. Alakerrassa hänellä on kotimuseo, jossa on esillä jos jonkinlaista keräilytavaraa. Museon kätköistä löytyy esimerkiksi taidetta sekä hyönteis- ja perhoskokoelmia.

– Pikkupojasta asti olen keräillyt kaikenlaista. Tulitikkuaskien etiketeistä se alkoi, eläkkeellä oleva paperimies kertoo.

Tällä kertaa huomio kiinnittyy erityisesti postikortteihin, sillä niitäkin Lehtinen on kerännyt vuosikymmenien ajan. Vanhimmat kortit ovat yli sata vuotta vanhoja. Erityisen runsaasti Lehtisen kokoelmasta löytyy kortteja, joiden aiheena on suomalainen saunakulttuuri.

– Sauna-aihetta minulla on esillä 105 kortin verran. Loput noin 300 ovat kansiossa.

Sauna-aiheisista korteistaan Lehtinen on koonnut myös viitisenkymmentä korttia sisältävän näyttelyaineiston. Näyttely oli syksyn aikana esillä Jämsän ja Kuhmoisten kirjastoissa.

Saunatunnelmaa ja Vallun terkut

Hyvin moni saunateemainen kortti on samalla joulukortti, jonka välityksellä on toivotettu ystäville ja sukulaisille hyvää joulua.

Etenkin viime vuosisadan alkuvuosikymmenten kortit ovat tunnelmallisia ja niissä on kansallisromanttisia piirteitä. Yksi sellainen on **Vilho Mustan** piirtämä kortti, jossa äiti pukee lapsia savusaunan penkillä.

Yksi Lehtisen kokoelman vanhimmista jouluisista saunakorteista on peräisin 1900-luvun alusta. Kortin kuva-aihe on peräisin **Akseli Gallen-Kallelan** maalauksesta *Saunasta paluu*. Itse teos on vuodelta 1891 ja sen innoittajana lienee ollut Seitsemän veljeksen surullisen kuuluisa joulusaunareissu Impivaarassa.

Gallen-Kallela innostui taiteessaan sauna-aiheesta laajemminkin. Hänellä oli runsaasti töitä, joihin tuli inspiraatio suomalaisesta saunasta.

Viime sotien ajoilta on puolestaan peräisin joulukortti, jossa nuorukaiset vihtovat saunan lauteilla. Vaikka sota-aika oli synkkä ja korttikin on mustavalkoinen, taiteilija **Tauno Johanssonin** piirtämässä kortissa toivotellaan kuitenkin vastaanottajille Hauskaa Joulua.

Paljon tuoreempi joulutervehdys löytyy vuodelta 1976. Tuolloin muuan Vallu on lähettänyt Amerikasta Suomeen joulutervehdyksen, jossa hän toivottaa ”Rantasille” Helsinkiin hyvää joulusaunaa.

Vallun lähettämä kortti on piirretty muutamalla viivanvedolla. Kortissa joulupukki eli jenkkiläisittäin Santa istuu lauteilla lakki päässään. Lämpömittari saunan seinällä näyttää 212 fahrenheitin lukemaa.

Poika vihtoo nousi suosioon

Yhden postikorttitaiteilijan kanssa J-P Lehtisellä on ollut läheinen kaveruus.

Kyseessä oli taidegraafikko **Lauri Santtu**, johon Lehtinen tutustui oman taideharrastuksensa kautta 1970-luvulla.

– Avustin Santtua tekemällä hänen näyttelyään varten aukkoja taideteosten kehyksiin paspartoulaitteella, Lehtinen kertoo.

Santtu oli taiteilijanimi, jota alkuperäiseltä nimeltään Lauri Järvinen alkoi käyttämään 1939. Taiteilijan maalaama *Poika vihtoo saunassa* -joulukortti julkaistiin alunperin Suomen tuberkuloosinvastustamisyhdistyksen toimesta 1934. Kortti on signeerattu vielä Lauri Järvisen nimellä.

Kortin taakse oli kirjoitettu tarkka myyntituoton käyttökohde.

– Kortin tuotolla tuettiin keuhkotaudista toipuvien kodittomien naisten työhoitolan aikaansaamista, Lehtinen kertoo.

Jukka-Pekka eli J-P Lehtisen kokoelmissa on kaikkiaan noin 400 sauna-aiheista postikorttia. Monet korttiaiheet liittyvät saunaan, ja vielä tarkemmin joulusaunaan.

Samoihin aikoihin myytiin muitakin joulukortteja tuberkuloosin taltuttamiseksi, mutta pojan vihtomisesta tuli menestys. Sotien jälkeen siitä otettiin peräti 40 000 kappaleen jättipainos Amerikan markkinoille.

– Myöhemmin saunovaa poikaa on käytetty muissakin korttiaihioissa runsain mitoin.

Missä oman aikamme saunakortit?

Lehtisen mielestä sauna-aiheisten postikorttien runsaus halki vuosikymmenten kielii siitä, että saunakulttuuri kuuluu oleellisesti suomalaisuuteen. Siksi hän hieman ihmettelee, ettei sauna-aiheisia kortteja ole viime vuosikymmeninä julkaistu kovin runsaasti.

– Tarvittaisiin lisää saunakortteja nyt, kun saunakulttuuri on uudessa nousussa ja saunominen on valittu Unescon aineettoman kulttuuriperinnön joukkoon, hän sanoo.

Saunakorttien keräilijä on itsekin ahkera saunoja.

– Lempisaunani on tynnyrisauna, joka kuljetettiin aikoinaan Koskenpäältä Kuhmoisiin kuorma-autolla. Tosin tällä hetkellä saunan kiuas on puhki palanut.

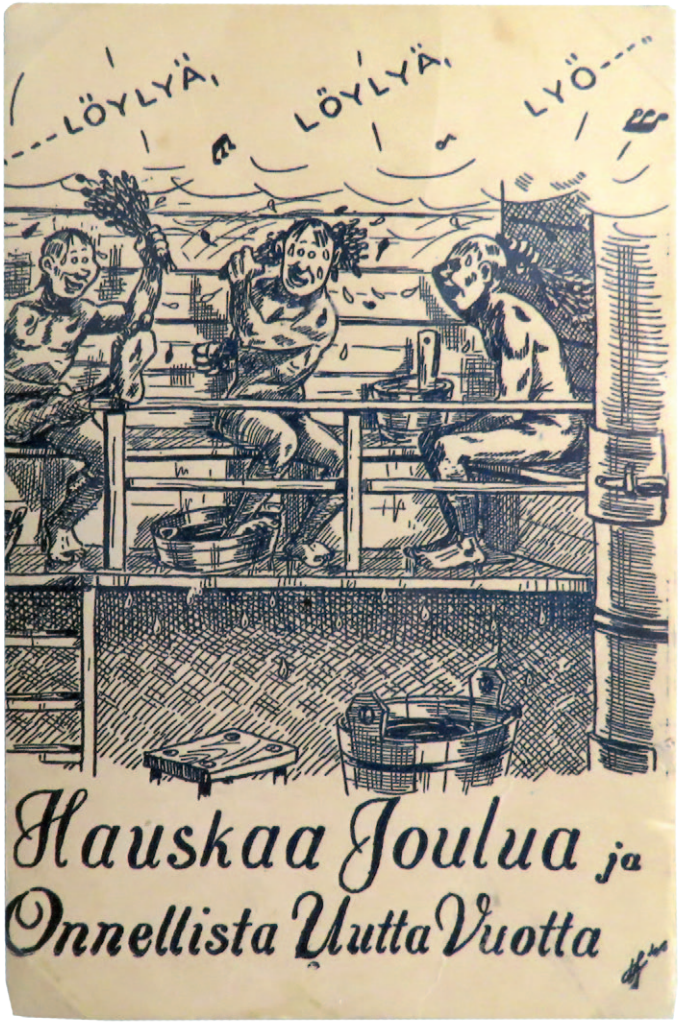

Tällä kortilla Amerikan Vallu toivotti hyvää joulua Rantasille Helsinkiin vuonna 1976.

Sauna on ollut kautta vuosikymmenten postikorteissa suosittu aihe. Joulukorteissakin sauna-aihe oli yleinen.

Vaikka sota oli ankaraa aikaa, ihmiset saunoivat ja toivottivat toisilleen hauskaa joulua.

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Juho Kuva

Seuraava Sauna-lehti 1/2024 ilmestyy maaliskuussa. Ilmoitusmyynti vuoden ensimmäiseen numeroon on jo alkanut, joten varaa ilmoituspaikkasi nyt.

Ilmoitusvaraukset:
aurinia@kolumbus.fi tai puhelimitse:
Kristian Miettinen 0400 225 855

PUHDASTA ILOA
70 VUODEN AJAN

ETT RENT NÖJE
I 70 ÅR

Clean Kalle
CLEANING & LAUNDRY SINCE 1952

LAADUKKAITA SIIVOUS- JA PESULAPALVELUJA

Tavoitat meitä palvelunumerosta:
✆ 019 264 6600
www.cleankalle.fi

HELSINKI | KIRKKONUMMI | RAASEPORI | HANKO

Lainas Oy
Vuokratekstiilit • Pesulapalvelut

Laadukasta tekstiilivuokrausta ja pesulapalvelua

www.lainas.fi

Iloista joulunodotusta!

Salvos – kätevä tapa hirsiunelmaan

Suomalaisen Salvoksen toiminta nojaa kolmeen periaatteeseen: vastuullisuuteen, vaivattomuuteen ja arvostukseen. Vastuullisuutta edustavat yrityksen rakennusmateriaalit, vaivattomuutta kätevä valmiskonsepti ja arvostusta tyytyväiset asiakkaat.

Salvoksen yritystarina on varsin mallikelpoinen. Olipa kerran, 1980-luvulla, Pohjois-Pohjanmaan Siikalatvan Lamun kylässä maatilayrittäjä **Eino Koskelo**, joka ystävällisyyttään suostui rakentamaan tuttavalleen vanhoista hirsistä saunan.

Koskelo rakensi saunan maatilansa konehallissa, paikallisen kyläpuusepän opastaessa kädestä pitäen.

Sauna saatiin valmiiksi ja tuttava oli tyytyväinen. Koskelo palasi arkityöhön, kunnes muutama vuosi myöhemmin luopui maatilastaan ja perusti rakennusfirman.

Yritys rakensi aittoja, mökkejä, omakotitaloja, konehalleja ja tietenkin saunoja, mutta ihan tavallisia sellaisia.

Yritys menestyi hyvin ja Koskelon kaksi poikaa palkattiin mukaan toimintaan. Lopulta yrityksessä työskenteli kymmenkunta paikallista työntekijää.

Mutta vuonna 2008 iski lama ja tilaukset tyrehtyivät. Koskelo joutui tiukan paikan eteen. Hän ei halunnut irtisanoa henkilökuntaansa, mutta tilanne vaikutti toivottomalta. Yhtäkkiä mieleen tuli vuosikymmenien takainen saunaprojekti. Koskelo haki lähimailta kasan vanhoja hirsiä, kärräsi ne rakennusfirmansa halliin ja aloitti työntekijöidensä kanssa rakennustyöt.

Yhdessä tiimi rakensi Koskelon aiemmin kyläpuusepältä saaduilla opeilla kolme saunaa ja kuljetti ne toripäivänä paikallisille torille myyntiin. Suosio oli taattu. Saunat menivät kaupaksi ja tilauksia satoi.

Sen innoittamana Koskelo alkoi suunnittelemaan uusia saunamalleja. Ja näin sai alkunsa Salvos. Sen pituinen se.

Vai oliko?

Päämääränä olla Suomen suurin

Tänä päivänä Salvos työllistää 120 työntekijää ja sen liikevaihto on 19 miljoonaa euroa. Vuosittain yritys valmistaa noin 500 hirsimoduulia ja tähän mennessä toimitettuja rakennuksia on jo yli 4 000. Päätuotteita ovat edelleen hirsiset saunat, saunamökit, mökit sekä aitat.

– Salvokselle kuuluu todella hyvää. Vaikeasta markkinasuhdanteesta huolimatta tuotteemme ovat käyneet hienosti kaupaksi. Meillä on innostunut ja eteenpäin katsova meininki, kertoo myyntipäällikkö **Jonne Koskelo**.

Jonne Koskelo ei ole ainoa yrityksessä työskentelevä Koskelo, vaan myös hänen veljensä toimivat yrityksen palveluksessa. Yksi toimii tuotannon puolella, toinen työnjohdossa, kolmas myynnissä ja neljäs johtoryhmässä. Toimitusjohtajana yrityksessä on **Veli-Matti Kurkela**.

Salvoksen tehdas sijaitsee edelleen Pyhännällä.

– Meillä on vuonna 2020 valmistunut moderni tuotantolaitos keskellä Suomea. Rakennamme kahdessa vuorossa ympäri vuoden asiakkaille rakennuksia, Koskelo kertoo.

Rakennusprosessi pyritään pitämään kustannustehokkaana asiakkaille suurien ostomäärien, keskitetyn logistiikan, nostimien sekä linjatuotannon avulla.

Salvoksella on myös selkeä tulevaisuudensuunnitelma.

– Tavoitteenamme on kehittää tuoteperhettä entisestään ja kasvaa Suomen suurimmaksi vapaa-ajan toimijaksi.

Entä Eino Koskelo?

Yrityksen perustaja Eino Koskelo nauttii hyvin ansaituista eläkepäivistä mökillään.

– Ei ole parempaa paikkaa viettää vapaa-aikaa, kuin olla luonnon äärellä saunomassa. Silloin pääsee irti arjesta

Eino Koskelo maatilallaan.

Salvoksen saunoissa yhdistyvät perinteet ja modernit ratkaisut.

tiistainakin. Kun riittävästi haaveilee, niin joskus kyllä pääsee unelmansa toteuttamaan, hän kertoo eläkepäivistään.

Koskelo on jättänyt rauhallisin mielin yrityksen nuorempiin käsiin. Se on ollut helppoa, koska asiat eivät ole muuttuneet hänen lähdettyään. Salvoksen saunat ja mökit valmistetaan edelleen samalla periaatteella, jonka paikallinen kyläpuuseppä Einolle opetti.

SALVOS

Salvos on vuonna 2008 perustettu pohjoispohjanmaalainen yritys, jonka päätuotteet ovat pihasaunat, saunamökit, aitat ja hirsimökit.

Yrityksen pihasaunavalikoima on laaja. Valikoimasta löytyy perinteisiä saunoja pelkällä löylyhuoneella, sekä tuvallisia, moderneja versioita.

Myös Salvoksen savusaunat ovat kysyttyjä. Salvoksen pääkonsepti on ns. avaimet käteen -konsepti. Yritys voi huolehtia myös perustusten teosta, salaojien kaivuusta, puiden kaadosta ja tien teosta asiakkaan näin halutessa.

ELÄMÄNPELASTAJA.

Tiedätkö sinä varmasti ajokuntosi aamulla ?

Laadukas Dräger alkotesteri tietää ja varmistaa liikenneturvallisuuden.

Alcotest 4000 on helppokäyttöinen ja luotettava ajokunnon varmistaja, täydellinen valinta ajokumppaniksi niin maalle kuin merelle.

Odotettu tuoteuutuus Alcotest 4000 on nyt saatavana jälleenmyyjillä.

Hanki omasi heti ja lopeta arvailu!

Dräger Alcotest 4000
- Se luotettava alkotesteri.

Myynti: Auto- ja venealan liikkeet.
Lisätietoja: **drager.fi**

Dräger

”Pohjois-Amerikka on erityisen tärkeä markkina meille”

– Harvian uusi toimitusjohtaja tuntee kansainvälisen tuotebisneksen

Matias Järnefelt luotsaa Harviaa varmoin ottein kansainvälisille markkinoille.

Kesän alussa Harvian toimitusjohtajana aloittanut Matias Järnefelt sai johdettavakseen hyvässä tilanteessa olevan yrityksen.

Aloitit kesäkuussa Harvian uutena toimitusjohtajana. Millaisin odotuksin ja ajatuksin otit tehtävän vastaan?
Tehtävä on minulle erittäin mieluinen. Ensinnäkin ala on hyvin mielenkiintoinen. Se on yhdistelmä perinteistä saunaalaa sekä kansainvälistä hyvinvointi- ja terveysalaa, jopa elämysalaa. Markkinan kasvua tukevat useat trendit, kuten ihmisten kasvava kiinostus omaa hyvinvointia kohtaan sekä lisääntyvä tietoisuus saunan terveyshyödyistä.

Harvia on yrityksenä hyvässä tilanteessa markkinan kasvumahdollisuuksien hyödyntämiseen. Sen brändi on vahva ja se on kansainvälisin alan toimijoista.

Mikä on taustasi?
Minulla on noin parinkymmenen vuoden mittainen kokemus kansainvälisestä tuotebusineksestä. Urani alussa olin töissä **Nokialla** noin 14 vuotta, jossa vastasin muun muassa Nokian matkapuhelinten lisätarvikkeiden globaalista myynnistä. Sen jälkeen olin 7 vuotta rakennusalan ammattilaisille tuotteita valmistavan **Hiltin** palveluksessa, viimeisimpänä Pohjois-Euroopan toimitusjohtajana asemapaikkana Iso-Britannia. Ennen Harviaan siirtymistä toimin tovin terveydenhuoltoalalla, **9Livesin** toimitusjohtajana. Kun sain puhelun, että Harvia etsii toimitusjohtajaa, olin tehtävästä heti erittäin kiinnostunut.

Mitä Harvialle kuuluu juuri nyt?
Yritys on hyvässä tilanteessa, olemme alan johtava toimija ja taloudellisesti vahvalla pohjalla. Markkina-tilanne on viime vuosina vaihdellut paljon, mutta Harvia on

näyttänyt, että se pärjää hyvin sekä kasvu- että laskumarkkinalla.

Pandemian aikana, kun ihmiset viihtyivät kotona ja ns. ”home improvement” -markkina kukoisti, oli alalla kova kasvubuumi. Markkina kuitenkin muuttui Euroopassa lähes yhdessä yössä, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Sen myötä energian hinnan nousu, kohonneet korot ja inflaatio ovat luoneet vastatuulta. Tämä koskee kuitenkin pääosassa Eurooppaa ja muualla tilanne on ollut hyvä. Euroopan ulkopuolella Yhdysvaltain markkina ja Aasian isojen maiden markkinat ovat kehittyneet vahvasti. Tällä hetkellä panostamme paljon nimenomaan kasvuun Euroopan ulkopuolella, siihen kuuluu esimerkiksi tuoteportfoliomme kansainvälistäminen entisestään.

Pohjois-Amerikka on yksi tärkeimmistä kansainvälisistä markkinoista Harvialle. Kerrotko miksi?
Tosiaan, Pohjois-Amerikka on meille tärkeä kasvumarkkina. Siitä on tullut suurin markkinamme ja kokonaismyynnistämme sieltä tulee tällä hetkellä jo noin 30 %.

Koska markkina on iso, siellä on myös isot kasvumahdollisuudet. Tällä hetkellä Yhdysvalloissa on arvioitu olevan noin miljoona saunaa. Ihmisiä siellä on kuitenkin noin 330 miljoonaa, joten kasvupotentiaalia on valtavasti.

Hyvinvointi- ja terveysmarkkinat kasvavat Pohjois-Amerikan alueella koko ajan ja ihmisten halu investoida omaan terveyteensä on suurta. Tiedot saunan terveysvaikutuksista ovat lisääntyneet muun muassa sen takia, että useat huippu-urheilijat ja muut julkisuuden henkilöt jakavat tietoa ja kokemuksiaan saunasta omissa sosiaalisen median kanavissaan. Myös naiset ovat tärkeässä roolissa Yhdysvaltain saunamarkkinan kasvussa. Kuluttajina heitä usein kiinnostaa saunan yleisten terveysvaikutusten lisäksi myös saunan myöteinen vaikutus ihon hyvinvointiin.

Mikä on sinun suhteesi saunomiseen?
Uskoisin, että se on hyvin perinteinen suomalainen. Sauna on kulkenut lapsesta asti mukana arjessani ja suvun kesäpaikan sauna oli erityisen tärkeä paikka minulle lapsuudessani. Asuin pitkään ulkomailla, jolloin saunominen ei kuulunut elämään niin kiinteästi, mutta nykyään saunon melkein päivittäin.

Olet käynyt myös saunomassa Saunaseuran Saunatalolla, millainen kokemus oli?
Se oli todella hieno ja mieleenpainuva kokemus. Saunatalo sijaitsee upeassa merellisessä ympäristössä. Isäntieni johdattamana saunoimme jokaisessa talon saunassa ja tutkimme tarkkaan Saunatalon tilukset. Sain nähdä jopa alakerran lämmitystilat. Kahviossa nautimme lohikeitot ja tutustuimme Saunaseuran historiaan. Saunoista Kolmonen eli Louhi oli erityinen suosikkini.

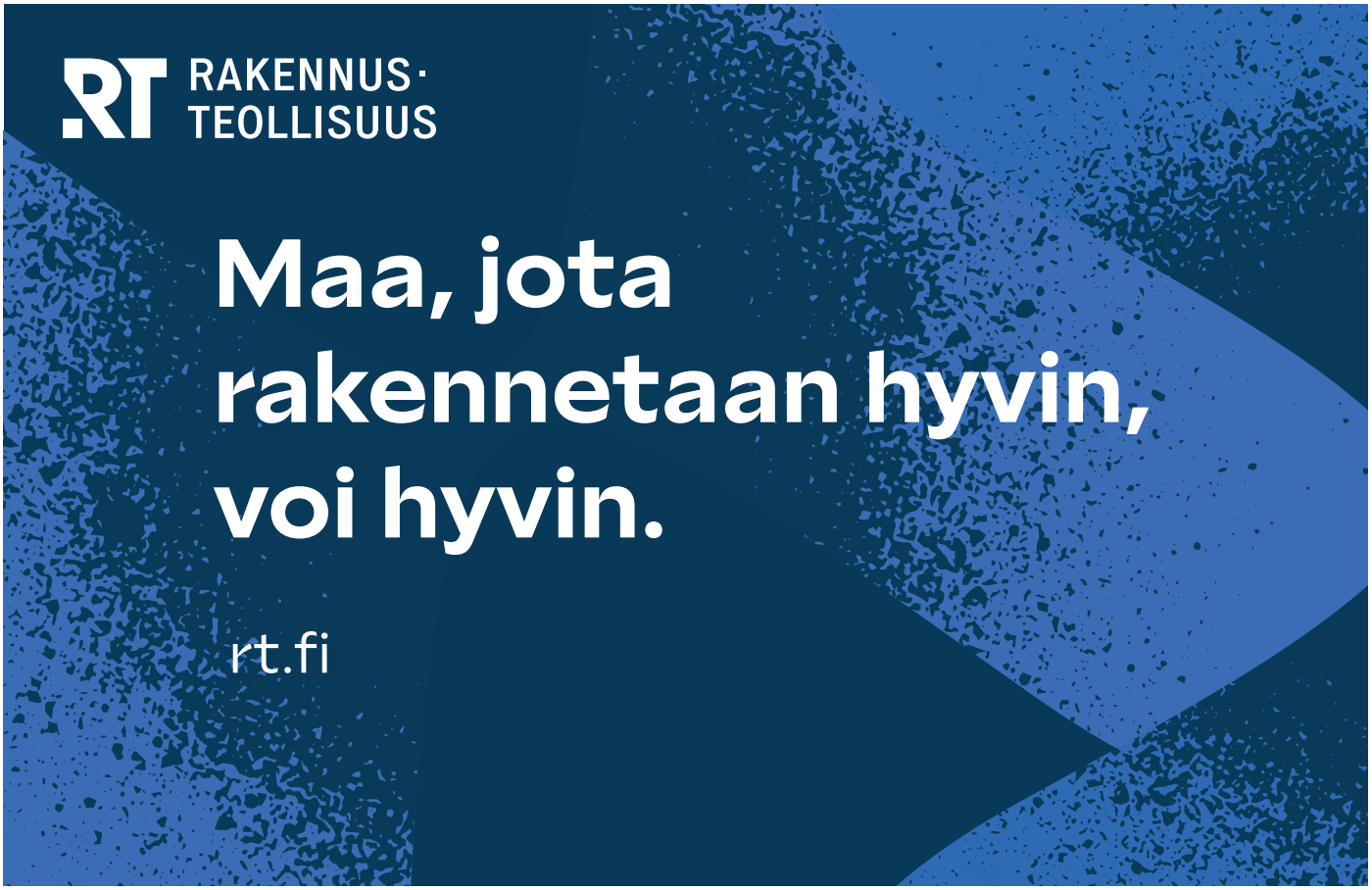

Turvallisuus edellä joulusaunaan

Paloturvallisuus kannattaa pitää mielessä myös joulusaunassa. Tärkeintä on, että saunaa käytetään vain saunomiseen.

Teksti: Ulla Ora

Rhinoceros

Saunoissa syttyneet tulipalot ovat aiheuttaneet useita tuhoisia onnettomuuksia viime vuosina. Monelta niistä olisi vältytty, jos saunatilaa käytettäisiin vain saunomiseen. Esimerkiksi pyykkien kuivaminen lähellä kiuasta on yksi yleisimmistä tulipalon aiheuttajista.

– Tyypillistä on, että pyykit ripustetaan muoviselle pyykkinarulle, joka pehmenee, kun kiuas lämpiää, jolloin pyykit tipahtavat kiukaalle, kertoo Onnettomuustutkintakeskuksen (Otkes) johtava tutkija **Kai Valonen**.

Hänen mielestään myös vanhojen sähkökiukaiden säätimet ovat riskitekijä. Usein kiukaan säätimet ovat piilossa kiukaan alla ja niitä säädetään pimeässä. Esimerkiksi ajastin on helppo kytkeä päälle väärään aikaan.

Valosen mukaan kiukaita ostavien taloyhtiöiden tulisi ottaa paloturvallisuus huomioon nykyistä paremmin. Kaukosäädettävien ja erillisellä turvallisella käyttöpaneelilla varustettujen kiukaiden avulla voidaan esimerkiksi vähentää riskiä siitä, että lapsi laittaa kiukaan päälle vanhempien huomaamatta.

Harri Tarvainen

Kiukaan lähelle ei tule koskaan sijoittaa esimerkiksi pyykkejä kuivumaan.

Sähkökiuas voi olla arvaamaton

Onnettomuustutkintakeskuksen tietoon tulevat vain vakavimmat saunapalot. Esimerkiksi tänä syksynä Vantaan Hakunilassa sattuneessa kerrostalohuoneiston saunasta alkunsa saaneessa palossa oli tuhoisat seuraukset.

– On harvinaisia ja surullista, että saunapalossa menehtyy kerralla näin monta ihmistä. Tässä tapauksessa saunatilassa oli säilytetty muutakin kuin saunomiseen käytettäviä tarvikkeita.

Viime vuosien tuhoisat saunapalot ovat syttyneet sähkökiukaissa, mutta Valosen mukaan riskejä on myös puukiukaissa.

– Puulämmitteisissä saunoissa saunapalojen yksi syttymisriski liittyy tulen käyttöön lämmittämisvaiheessa. Sähkösaunassa palon syttyminen on arvaamattomampaa, koska siinä ei olla konkreettisesti tekemisissä tulen kanssa.

Sulake pois, jos saunaa ei käytetä saunomiseen

Valosen mielestä tehokkain keino välttää sähkökiukaasta syttyvä tulipalo on poistaa saunan sulake etenkin, jos sauna on muussa kuin saunomiskäytössä. Onnettomuustutkintakeskus valistaa ihmisiä toimimaan näin.

– Valitettavasti neuvojamme ei noudateta riittävästi, koska jatkuvasti näemme tiedotusvälineistä, että saunoista alkunsa saavia paloja syttyy.

Valosen mukaan kiukaan toimintakunnosta tulee huolehtia. Jos kiukaassa on turvallisuutta vaarantavia vikoja, ne kannattaa korjata pikaisesti.

Saunan käyttöön tulisi opastaa perheen kaikki jäsenet, jotta kokemattomuus ei aiheuta vaaratilanteita.

Turvatarkastus kerran vuodessa

Palovaroittimet hälyttävät usein savun riittävän ajoissa, mutta saunasta lähtevässä palossa näin ei välttämättä ole. Valonen kehottaa tekemään saunallisiin rakennuksiin turvallisuustarkastuksia vähintään kerran vuodessa. Eri toimijat ovat julkaisseet netissä kodin ja mökin turvallisuuden tarkastuslistoja.

– Turvallisuustarkastus kannattaa tehdä, koska saunapalo on syttyessään usein tuhoisampi kuin esimerkiksi keittiöstä alkunsa saava palo. Tämä johtuu siitä, että suljetussa saunatilassa palo saattaa kehittyä pitkään ennen kuin sen huomataan vyöryvän nopeasti huoneistoon.

Joulusauna on monelle vuoden kohokohta, mutta paloturvallisuus kannattaa huomioida. Alkoholin käyttö lisää tulipalon syttymisvaara sekä sähkö- että puukiuasta käytettäessä.

– Kannustan kyllä kovasti joulusaunaan ja mielellään isolla porukalla lasten kanssa, mutta selvin päin.

Sauna aukaisee sielun solmut

Miksi saunassa on helppo puhua tunteista? Sauna toki rentouttaa kehoa, mutta johtuuko tunteista puhuminen vain siitä vai tapahtuuko saunassa jotain olennaista myös mielen kannalta?

Teksti: Karoliina Saarnikko

Joonas Berghällin ja **Mika Hotakaisen** vuonna 2009 ilmestynyt *Miesten vuoro* -elokuva kuvasi koskettavasti miesten saunomista. Nyt Viron Oscar-ehdokas *Savusaunasisaruus (Smoke Sauna Sisterhood)* kuvaa samaa ilmiötä, mutta pääosassaan tällä kertaa naiset.

Molemmat elokuvat ovat pystyneet vangitsemaan saunomisesta jotain olennaista ja kamera kuvaa upeasti saunomisen estetiikkaa. Molempien elokuvien pääidea on kuitenkin tunteista puhuminen, kipeistä asioista avautuminen ja olon helpottaminen.

"Saunan tarjoama aika ja tila rauhoittumiselle ja viestivälineistä irtaantumiselle voi olla hyvä keino palautua työelämän kuormituksesta."

– Sauna on perinteisesti ollut paikka, jossa luovutaan muun elämän rooleista ja avoin puhe elämästä on sallittua. Saunassa haavoittuvuutemme tulee hyvin konkreettisesti esille alastomuudenkin kautta. Saunomiseen liittyy hyväksyvä ilmapiiri, jossa ei sovi arvostella muita, mikä voi myös rohkaista tavanomaista avoimempaan itseilmaisuun, vastaa työpsykologi **Sara Vilander**.

Saunassa rauhoitutaan ja vältetään häiriötekijöitä, jolloin ihmisen on itsensäkin helpompi olla läsnä omille ajatuksille ja tunteilleen, ja sitä kautta myös muille ihmisille.

– Jos saunaan mentäisiin puhelimet mukana, oma veikkaukseni on, että elokuvat näyttäisivät aika erilaiselta kuin ne nyt näyttävät, Vilander naurahtaa.

Tilanteeseen vaikuttaa Vilanderin mukaan myös saunan fyysiset olosuhteet. Saunassa on helppo aloittaa keskusteluita, voi puhua lämpötilasta ja löylyistä ja pikkuhiljaa edetä henkilökohtaisempiinkin teemoihin.

– Hämärässä tilassa, jossa istutaan useimmiten vierekkäin suoran katsekontaktin sijaan, on usein helpompi avautua syvemmin. Vierekkäin istumisen vaikutuksen voi huomata myös esimerkiksi pitkillä automatkoilla, jolloin voi huomata, että keskusteluun tulee helpommin avoimuutta.

Vilander on huomannut työssään, että nykyään esimerkiksi työelämän tahti on varsin kiivas ja ihmisten odotetaan olevan tavoitettavissa koko ajan. Moni kuvaakin, että työpäivissä ole aikaa rauhoittua ja palautua.

– Saunan tarjoama aika ja tila rauhoittumiselle ja viestivälineistä irtaantumiselle voi olla hyvä keino palautua työelämän kuormituksesta, Vilander pohtii.

– Toivon kuitenkin, ettei saunomiseenkin leviä kaikkialla vallalla oleva suorittamisen kulttuuri ja pahimmillaan saunominen avantouinteineen muuttuu vain terveyttä edistäväksi lämpötilaaltistukseksi ja suorituskyvyn parantamiseksi.

Sara Vilander

Sauna työpaikan hengen nostattajana – hyvä vai huono idea?

Voisiko saunaa käyttää myös tarkoituksellisesti hankalien asioiden puimiseen? Sopisiko se esimerkiksi työpaikan solmujen avaamiseen ja ryhmähengen parantamiseen?

Vilander suhtautuu ajatukseen varauksella.

– Toisinaan kuulee tarinoita siitä, että työyhteisön sisäiset ristiriidat ratkaistaan saunailloissa, joissa puhutaan suut puhtaiksi. Jos keskustelu säilyy kunnioittavana ja psykologista turvallisuutta kasvattavana, voi tämä toki edistää työyhteisön yhteishenkeä.

Sanna Kaesmae

Saunassa on mukava puhua arkisista asioista, mutta myös avata tunteitaan.

Joissain työpaikoissa yhteiset saunaillat voivat olla osa yhteistä ajanviettoa ja samalla tulee puitua yhteisiä asioita. Siinä on kuitenkin Vilanderin mukaan vaaransa.

– Jos saunajuomissa on prosentteja, voi keskustelun sävy kääntyä tarkoitustaan vastaan. Tavoitteena kuitenkin olisi, että hankalien asioiden ratkomiselle ja yhteishengen kohottamiselle olisi työyhteisön arjessa muita tilaisuuksia, jolloin mahdollisen yhteisen saunaillan voisi pyhittää ennemmin muiden seurasta nauttimiseen.

Vilanderin mukaan on tärkeää, että työyhteisöissä ihmiset voivat itse päättää, miten läheisesti tai etäisesti he haluavat työtovereihinsa suhtautua ja siksi yhdessä saunominen ei voi olla oletusarvo.

Toisissa yhteisöissä ja ympyröissä tunnepuhe ja avoin tunneilmaisu on hyvin luontevaa, kun taas jossain toisaalla ei niinkään. – Kokonaisuutena mennään koko ajan parempaan suuntaan, mutta on meillä vielä varaa jatkaakin tätä kehitystä. Esimerkiksi työelämässä tunteet eivät ole enää samaan tapaan tabu kuin joskus aiemmin, vaan esimerkiksi tunteiden johtamisesta puhutaan työpaikoilla aktiivisesti.

Koska tunteet kuuluvat kiinteänä osana ihmisenä olemiseen, Vilander toivoo, että suhteemme tunteisiin voisi olla mahdollisimman mutkaton unohtamatta kuitenkaan tarkoituksenmukaista tunteiden säätelyä.

– Kokonaisuutena itse ajattelen, että tärkein tekijä avoimen tunneilmaisun taustalla on kokemus turvallisesta yhteydestä muihin ja itseen. Harva rohkaistuu ilmaisemaan tunteitaan ympäristössä, jossa pelkää tulevansa sivuutetuksi, nolatuksi tai kritisoiduksi. Sen vuoksi toivoisinkin meidän olevan vielä tietoisemmin empaattisesti ja hyväntahtoisesti läsnä toisillemme ilman jatkuvia häiriötekijöitä. Mallia voi ottaa vaikkapa saunasta.

Savusauna on pyhä paikka

Palkittu dokumenttielokuva vie katsojat savusaunaan Etelä-Virossa, jossa savusaunomisella on vahvat perinteet. Saunassa puhdistuvat uskomusten mukaan sekä ruumis että sielu.

Teksti: Ulla Ora | Kuvat: Filmikamari

Virolaisen **Anna Hintsin** ohjaama dokumenttielokuva *Savusauna-sisaruus (Smoke Sauna Sisterhood)* tulee ensi-iltaan Suomen elokuvateattereihin 8. joulukuuta. Sitä on jo päässyt katsomaan muun muassa Helsingin Rakkautta & Anarkiaa -festiavaaleilla. Elokuva on ainutlaatuinen kertomus savusaunan maagisesta voimasta. Dokumentti on kuvattu Etelä-Virossa sijaitsevassa Võrumaassa, jonka savusaunaperinne on mukana Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelossa.

Dokumentissa Hints taltioi saunovien naisten intiimejä kertomuksia. Valkokankaalla saunotaan eri vuodeaikoina.

Ulla Ora

Anna Hints halusi tehdä elokuvan savusaunasta kolmenkymmenen vuoden ajan.

Mukana on myös avantokohtauksia ja lumessa kieriskelyä.

Seitsemän vuoden ajan kuvattu dokumentti on tänä vuonna palkittu Yhdysvalloissa Sundancen elokuvajuhlilla. Elokuva on myös Viron virallinen ehdokas Oscar-kilpailuun.

Idea alkoi muhia jo lapsena

Ohjaaja kertoo saaneensa kipinän savusaunasta kertovaan dokumenttiin jo 11-vuotiaana.

– Kun isoisäni kuoli, kokoonnuimme suvun naisten kanssa savusaunaan ennen hautajaisia. Virossa edelleen olemassa olevien uskomusten mukaan ruumis ja sielu puhdistuvat savusaunassa. Kesken saunomisen isoäitini tunnusti, että isoisäni oli pettänyt häntä useiden vuosien ajan toisen naisen kanssa. Tämän tunnustuksen tehtyään isoäitini vapautui vihasta, kivusta, turhautumisesta ja häpeästä.

Dokumentin teko nousi Hintsin mieleen uudelleen, kun hän vuonna 2015 oli äitinsä kanssa hiljaisuuden retriitissä.

– Retriitissä sain konkreettisen idean elokuvasta ja halusin kirjoittaa sen ylös. Kysyin retriitin vetäjältä, olisiko se mahdollista. Hän kielsi kirjoittamisen, koska retriitissä on tarkoitus keskittyä hiljaisuuteen. Samalla hän sanoi, että jos muistat ideasi vielä retriitin jälkeen, niin silloin se on todella tärkeä.

Idea elokuvasta säilyi vahvana ja käsikirjoitus alkoi muotoutua. Sen jälkeen ohjaaja alkoi etsiä sopivia naisia dokumentin kuvauksiin.

– Ajattelin aluksi, että kuvattavien löytäminen näin intiimiin elokuvaan ei ole helppoa. Lopulta naiset kuitenkin alkoivat itse ottaa minuun yhteyttä. Yksikin nainen tuli kuvauksiin ja sanoi haluavansa mukaan. Otin hänet.

Tarinat spontaaneja

Dokumentin kuvauskerta saattoi kestää jopa kahdeksan tuntia. Ohjaaja kertoo, että naisten lauteilla kertomat tarinat ovat spontaaneja. Kuvauksissa tarvittiin aikaa siihen, että aidot tarinat tulevat ulos.

Kaikki työ dokumentin eteen kannatti, koska kiinnostusta dokumenttiin on ympäri maailmaa. Hints kertoo matkustavansa Suomesta Oslon kautta New Yorkiin ja palaavansa vasta jouluksi kotiinsa Viroon.

– Minut on jo kutsuttu kolmeen eri savusaunaan jouluksi. Rakastan saunomista ja haaveenani on joskus asua Viron maaseudulla omassa talossa ja saunoa omassa savusaunassa.

Hints kertoo, että savusaunaperinteen vaaliminen etenkin Etelä-Virossa on tärkeää ja sauna löytyy lähes jokaisen talon pihasta. Virossa myös lähes kaikilla on elossa savusaunassa syntyneitä sukulaisia, koska saunassa synnyttäminen oli yleistä vielä 1960-luvulla. Hintsin mukaan jotkut nuoret haluavat edelleen synnyttää lapsensa savusaunassa.

Ohjaaja näkee suomalaisessa ja virolaisessa saunakulttuurissa yhdistävänä tekijänä sen, että alastomuus on molemmissa maissa luonnollista.

– En tunne kovin hyvin suomalaista saunakulttuuria, mutta luulen, että nimenomaan savusaunassa saunominen on Virossa yleisempää kuin Suomessa, ohjaaja kertoo.

MAASAUNAN LÖYLYT LUMOAVAT PEHMEYDELLÄÄN

Tilaa esite!

UUTUUSTUOTE: Hätätilanteen ilmansuodatusjärjestelmä

kodin tilapäiseen "säteilysuojatilaan"

Mahdolliselta ydinlaskeumalta voidaan suojautua tekemällä massiivinen tila, esim. kellari tai holvisauna ylipaineiseksi.

Asennusvalmiin järjestelmän avulla turvaa tulevaisuudelle

holvisaunat.fi - Rahtitie 2, EURA - p. 050 342 5234

MYÖS MAAKELLARIT - jrholvikellari.fi

Holvisaunat Oy

Löyly avaa hienosti tunteita

Dokumenttielokuva Savusaunasisaruus kuvaa saunovia naisia, jotka avautuvat toisilleen sanomisen aikana ja kertovat kovinkin intiimejä asioita. Dokumentissa lauteilla itketään ja nauretaan.

Teksti: Ulla Ora

Ennen elokuvaa ohjaaja **Anna Hints** sanoi minulle, että suomalaiset ja virolaiset jakavat saunoessaan alastomuuden välittömyyden, mutta se ei vielä takaa sitä, että tunteet tulevat ulos. Dokumentissa onkin löydetty tunteita. Siinä on kuvattu hetkiä, joissa ihmiset kertovat jotain käänteentekevää elämästään. Esimerkiksi yksi nainen kertoi tilanteen, jossa hän tunnusti vanhemmilleen seurustelevansa naisen kanssa.

Suomalaisena on helppo katsoa ja intiimiä laudekeskustelua ja siihen voi myös samaistua. Uskon kuitenkin, että näin ei ole niissä maissa, joissa alastomuus vieraiden ihmisten seurassa on edelleen harvinaista tai jopa tabu.

Kiinnostusta dokumenttia kohtaan kuitenkin on etenkin Yhdysvalloissa, jossa se on myös palkittu. Uskon, että dokumentti eksoottisuudellaan vetää myös muualla.

On hienoa, että savusaunaperinnettä vaalitaan Virossa. Elokuvan vahvuutena onkin, että se osoittaa saunomisen nimenomaan henkisesti puhdistavana kokemuksena. Samalla alastomuus näyttäytyy niin luonnollisena, että katsoja ei edes elokuvan edetessä ajattele sitä. Päällimmäisenä jäivät mieleen naisten toisilleen kertomat salaisuudet.

Elokuvan ensi-ilta Suomen elokuvateattereissa on 8.12.

Koskenkorvan Trahteeri – saunaelämyksiä Koskenkorvan tyyliin

Koskenkorvan Trahteeri on erikoosen hyvien tapahtumien pitopaikka viinatehtaan kupeessa, Koskenkorvan kylässä Etelä-Pohjanmaalla. Sauna, luonto ja hyvä seura luovat unohtumattomia hetkiä rentoutumiseen ja yhdessäoloon kylän tyyliin.

Teksti: Jaana Helminen

[Trahteerata: kestitä vieraita. Trahteeri: paikka, jossa vieraita kestitään erityisen hyvin]

Koskenkorvan tilalla ja talossa on trahteerattu vieraita jo 20 vuoden ajan. Itse talon historia on pitkä ja polveileva, sillä talosta löytyy veroluettelomerkintöjä jo 1500-luvulta. Nykyisin tilaa pyöritetään Koskenkorvan perheen kolmen sukupolven voimin.

Saunat sijaitsevat vehreässä puutarhassa, ohrapellon laidalla. Trahteerissa voidaan saunoa myös siveellisesti sekasaunassa, kiitos Trahteerin omien saunomisasujen. Legendaariset Saunatrikoot ja -bokserit ovat olleet osa Trahteerin saunaelämyksiä jo parinkymmenen vuoden ajan (Saunatrikoot kuvassa alhaalla).

Avoimia saunailtoja on tarjolla aina kesäisin ja koko Trahteerin voi varata omaan saunailtaan ympäri vuoden. Talo tarjoaa käyttöön pyyhkeet, legendaariset Saunatrikoot sekä alkoholittomat saunajuomat, talviaikaan myös kylpytakit ja saunatossut.

Tehtaanjohtajan talossa voi myös yöpyä ja majoittujat saavat saunoa alennettuun hintaan.

Trahteeri

Neljä erilaista saunaa

Erilaisia saunoja on neljä. Ohrapellon laidalta löytyy myös palju sekä 9-asteinen kylmäallas, johon voi vaikka heilauttaa itsensä köysiä käyttäen!

- **Aitokiuassauna** on valtava, kertalämmitteinen sauna, johon mahtuu helposti 30 hengen seurue yhdessä saunomaan. Kiuaskivet painavat vaikuttavat 666 kiloa, ja sauna on ansainnut paikkansa parrasvaloissa: Jo vuonna 2005 se sai ainoana täydet pisteet Helsingin Sanomien saunavertailussa.
- **Pimiä Sauna** on vanha perinteinen savusauna, jossa nykyisin lämpiää jatkuvalämmitteinen Iki-kiuas. Pimiä Sauna tarjoaa tunnelmallisen kokemuksen, ja sinne mahtuu kerrallaan enintään 8 henkeä.
- **Viskisauna** on entinen Alkon Salmisaaren tehtaan viskitynnyri, joka on muutettu ainutlaatuiseksi saunaksi seitsemälle saunojalle. Jatkuvalämmitteinen Parra-kiuas takaa lämpimän tunnelman.
- Ympäristötietoisille saunojille on tarjolla liikuteltava **Ilmastosauna**, joka on rakennettu 100 % kierrätysosista. Tässä saunassa voi samalla pohtia omaa hiilijalanjälkeään ja ympäristövaikutuksiaan.

Trahteeri

- **Tutustu Trahteeriin ja Saunatrikoisiin www.trahteeri.fi**

Kannonnokka – saunaelämyksiä kallioseinien suojassa

Porvoon Kannonnokan sauna on kuin oma maailmansa kallioseinineen ja lempeine löylyineen. Täällä saunominen ei ole vain saunomista, vaan se on elämys, jossa halutaan myös kunnioittaa suomalaisia saunaperinteitä. Nyt ovet aukeavat myös yksittäisille saunojille.

Teksti: Jaana Helminen

Kannonnokka

Kannonnokka sijaitsee Porvoossa, Porvoojoen varrella, Grottabackassa. Paikka sijaitsee metsän keskellä, kallioisen kukkulan päällä. Kannonnokka on alusta saakka toiminut paikkana jossa ihminen maadoittuu lähes huomaamatta, luonnon sylissä. Aktiviteetit ja elämykset toteuteaan luontoa kunnioittaen ja sitä kuunnellen. Keskiössä on aina ollut ja tulee olemaan uniikit elämykset, hyvä ruoka, aktiviteeti ja tietysti sauna.

Porvoolainen yrittäjä **Ari Kuokka** perusti Kannonnokan vuonna 2005 yhdessä maiden omistajan, maatilan isännän Kenneth Seveliuksen kanssa. Ensin paikalle rakennettiin kota tilaisuuksia ja juhlia varten. Elokuussa 2008 rakentui kallioon louhittu sauna ja sen jälkeen pärekattoinen terassi sekä takkatupa. Helmikuussa 2023 Kannonnokka siirtyi **Pilvi** ja **Janne Mölsän** osaaviin käsiin.

– Ari pyöritti Kannonnokkaa suurella sydämellä ja loi aikanaan tänne uniikin paikan ja ilmapiirin, Pilvi Mölsä kertoo.

– Sitä me haluamme ylläpitää ja vaalia.

Kallioon louhittu Kallionkolo-sauna

Kallionkolon lauteille mahtuu kerrallaan löylyihin noin 20 henkilöä. Osittain kallioon louhitussa saunassa on säilytetty perinteinen puukiuas, joka luo lempeät ja happirikkaat löylyt ja tarjoten mahdollisuuden viipyillä löylyissä pitkään.

Kannonnokka

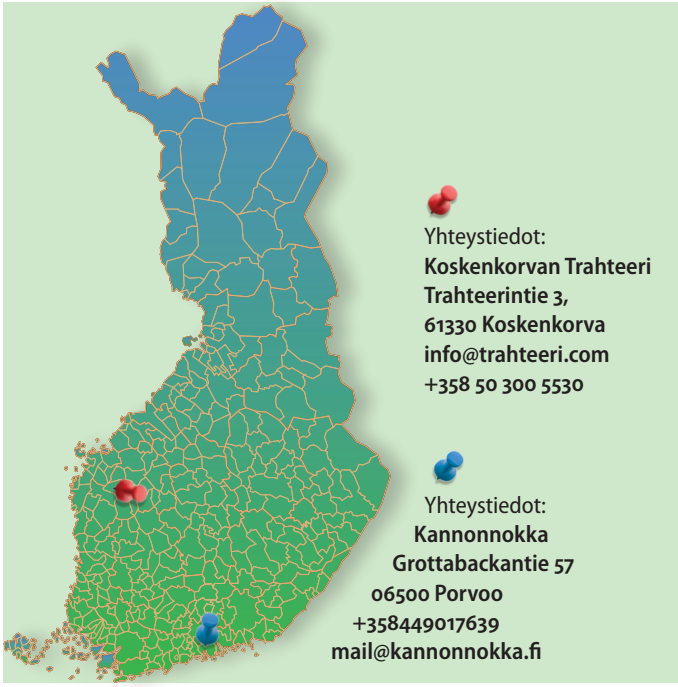

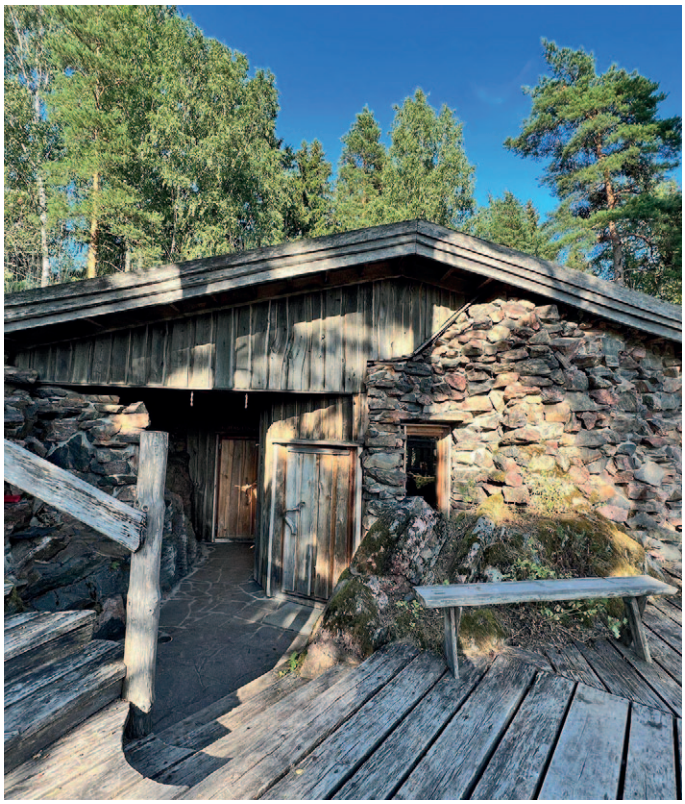
Kannonnokka

Alun perin kalliosauna suunniteltiin vastapainoksi kiireelle ja stressille, rauhalliseksi paikaksi jossa keskusteluja voitaisiin jatkaa pitkään ja hartaasti. Ja sellaisena se on myös pysynyt.

Saunan kupeesta terassilta, kallionjyrkänteen reunalta löytyy sekä poreallas että palju, joka tarvittaessa toimii myös kylmävesialtaana.

Tilaisuuksia ympäri vuoden Kannonnokka on avoinna ympäri vuoden ja saunaa ja tiloja voi tilata suuriin juhliin ja pieniin kokoontumisiin. Myös ruokatarjoilut onnistuvat.

Talviaikaan lämpiminä sisätiloina palvelevat 20 hengen kota ja 16 henkilölle sopiva takkatupa. Kesällä pärekattoisen terassin suojiin mahtuu juhlimaan jopa 80–100 henkilöä.

– Saunominen on osa suomalaista perinnettä, ja meillä elämyksellistä saunomista voi yhdistää kaikenlaisiin juhliin ja tapahtumiin, vaikkapa häihin, Mölsä kertoo.

Kannonnokassa on tarjolla saunan lisäksi erilaisia erä- ja hyvinvointiaktiviteetteja, kuten erätaitokilpailuita, mysteerien ratkontaa ja ohjattuja rentoutushoitoja.

Yleiset saunavuorot avautuvat

Nyt avautuvat yleiset saunavuorot ovat seuraava askel Kannonnokan tarinassa. – Haluamme mahdollistaa Kannonnokan saunaelämyksen niin ryhmille ja seurueille kuin myös yksittäiselle saunaelämystä kaipaavalle nautiskelijalle, Mölsä kertoo.

Sauna lämpiää yleensä sunnuntaisin ja saunakalenterista löytyy sekä sekasaunavuoroja että naisten ja miesten vuoroja. Sekasaunavuoroilla miehille ja naisille löytyy erilliset pukuhuoneet, mutta sauna ja pesutilat jaetaan koko porukan kesken tällä ns. uikkarivuorolla.

- **Yleiset saunavuorot löytyvät Kannonnokan nettisivuilta www.kannonnokka.fi ja sosiaalisen median kanavista @kannonnokka.**
- **Oman paikkansasaunavuoron voi varata suoraan Kannonnokan nettisivujen kautta tai laittamalla yksityisviestiä somessa, soittamalla tai sähköpostilla. Yksityistilaisuuksien tarjouspyynnöissä palvellaan samoja kanavia käyttäen.**

Kannonnokka

RAKENTAMISEN
AMMATTILAISET ASIALLA

Jutra on asiantunteva ja luotettava rakentamisen ammattilainen.

Omaamme yli kolmenkymmenen vuoden kokemuksen vaativista projekteista maan johtavien rakentajien kumppanina.

Palvelumme kattaa niin timanttiporaus ja -sahaustyöt, sekä tarjoamme ammattimaista projektinjohdon palvelua.

Ota yhteyttä ja laita rakentamisen ammattilaiset asialle.

JUTRA OY
Airotie 1 ▪ 00830 Helsinki
Ilpo Koskinen ▪ koskinen.ilpo@jutra.fi
+358 400 209 229
www.jutra.fi

Uusi uljas Veittijärvi

Veittijärvelle on nousemassa upea uusi sauna. Uusi sijainti kytkee saunan virkistysalueeseen. Sauna Brothers kävi tutustumassa Veittijärven rakennusprojektiin.

Tampereelta 15 kilometriä pohjoisen suuntaan sijaitsee Ylöjärven kaupunki. Lähialueilta löytyy muutamia yleisiä saunoja ja yksi niistä on ympärivuotisesti avoinna oleva Veittijärven sauna.

Ylöjärven Avantouimarit ry ylläpitää tätä Veittijärven rannassa sijaitsevaa yleistä saunaa.

Saunatoimintaa Veittijärvellä on ollut jo 1970-luvulta saakka, aluksi Tampereen kaupungin alaisuudessa, jolloin paikka kulki nimellä Kesäniemi.

Ylöjärven Avantouimarit aloittivat saunatoiminnan pyörittämisen Veittijärvellä vuonna 2002. Saunan siirto vanhasta paikastaan ja uudelleenrakentaminen

Toinen löylytila on lyhyen eväsretken päässä.

alkoivat keväällä 2022 ja vielä tämän vuoden joulukuussa saman järven vastarannalle valmistuu mallikas uusi sauna.

Saunan uusi sijainti on puitteiltaan hieno, ja antaa seuralle enemmän tilaa kehittää toimintaansa. Vieressä kulkee rantaa mukaileva lenkkipolku ja saunaa varten on tehty oma parkkialue, joka palvelee muitakin virkistysalueen käyttäjiä. Saunan laiturialue on myös uusi ja sen edusta on ruopattu kesän aikana.

Suomen ensimmäinen esteetön sauna

Kokonaisuuteen kuuluu kaksi erillistä saunatilaa. Pienempi sauna on hieman erillään päärakennuksesta – vanhan saunan pellettilämmitteinen kiuas on sen sydämenä. Löylytilaan mahtuu samanaikaisesti noin kahdeksan saunojaa.

Isossa saunassa on vanhan löylytilan mukaisesti kaksi kiuasta, jatkuvalämmitteinen ja kertalämmitteinen, jotka molemmat lämpenevät puupelleteillä.

Saunasta on tulossa Suomen ensimmäinen esteetön yleinen sauna, nurkkaan on varattu tila hissi-istuimelle ja kynnyksiä ei ole liikkumisen tiellä. Piha-alue pyritään rakentamaan niin, että vaativia korkeuseroja ei syntyisi.

Vuosittainen kävijämäärä on ollut Veittijärvellä aiemmin yli 10 000 saunojaa ja uuden saunan arvioidaan houkuttelevan vieläkin enemmän – saavutettavuus on parempi ja yleiset tilat väljempiä. Sauna on avoinna noin viitenä päivänä viikossa klo 21 saakka. Tilausvuorot ovat mahdollisia myös yhdistyksen ulkopuolisille saunojille. Tarkemmat tiedot, aukioloajat ja hinnoittelu löytyvät kotisivulta.

- **Veittijärven sauna, Viljakkalantie 140 Ylöjärvi www.ylojarvenavantouimarit.fi**

Kuvat: Kimmo Roponen

Kertalämmitteinen ja jatkuvasti lämmitettävä sulassa sovussa.

Sauna-lehti on nyt myös somessa!

Tule seuraamaan Sauna-lehteä sosiaaliseen mediaan.

Löydät meidät

@saunalehti

@sauna_lehti

Jos näkyvyys Sauna-lehden sosiaalisen median kanavissa kiinnostaa, ole yhteydessä päätoimittajaan: lehti@sauna.fi

Palvelemme paikallisesti jo yhdeksällä toimipisteellä:

ISÄNNÖINTIPALVELUT
Digipalvelut asukkaille 24/7

TALOTILI - PIENILLE TALOYHTIÖILLE
Talotili -palvelut alkaen 100 €/kk

VÄLITYSPALVELUT
Vuokra- ja kiinteistönvälitys

TEKNINEN ISÄNNÖINTI
Taloyhtiöremonttien johto ja valvonta

Pyydä tarjous: kiinteistotahkola.fi

KIINTEISTÖTAHKOLA

Tutkimusmatka saunomisen maailmaan

Emma O'Kelly, Maija Astikainen ja Mikkel Aaland (esipuhe),
Sauna – The Power of Deep Heat.
Suomen Saunaseuran avustus numero 49.

Teksti & kuvat: Maija Astikainen

Kuusi vuotta sitten Lontoossa asuva toimittaja **Emma O'Kelly** oli vierailulla Suomessa ja hänet vietiin elämänsä ensimmäistä kertaa saunaan. Emma ihastui kokemaansa, halusi perehtyä saunoihin tarkemmin ja tehdä niistä kirjan. Hän otti yhteyttä minuun, suomalaiseen valokuvaajaan. Itse suurena saunomisen ystävänä innostuin aiheesta ja aloitimme yhteisen projektimme saunoista.

Suomi, Kammi-kylän suosauna.

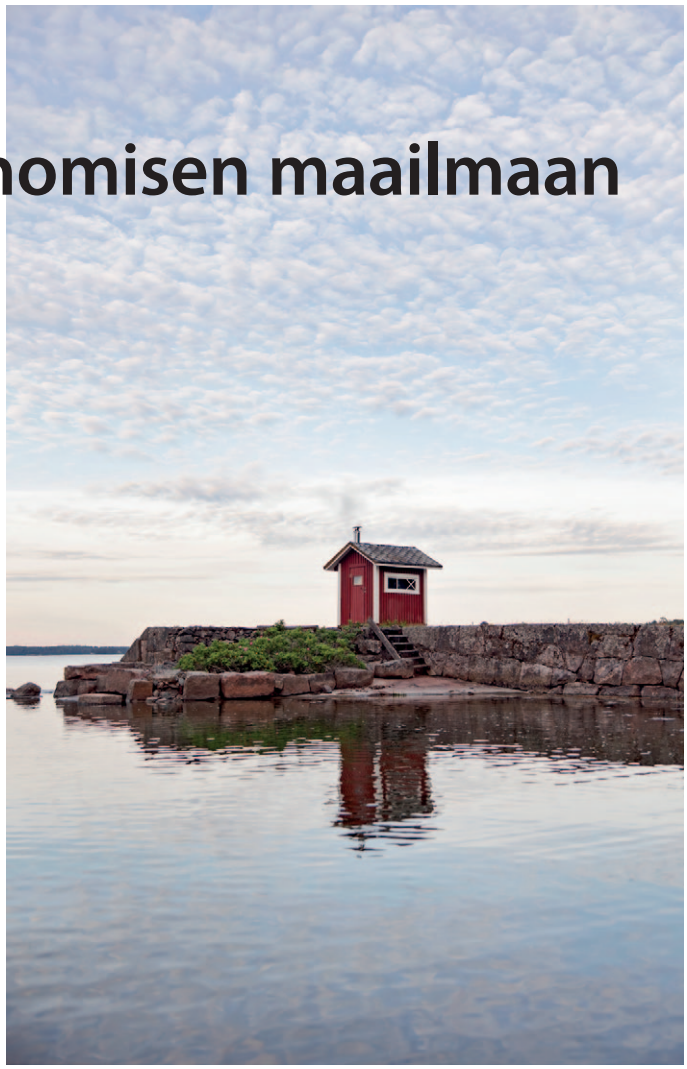

Suomi, sauna Suvisaaristossa.

Aluksi suunnittelimme kuvapainotteista teosta saunarakennuksista, mutta emme löytäneet kirjalle kustantajaa ja ehdimme haudata koko projektin.

Pandemian jyllätessä maailmalla hyvinvointibuumi kuitenkin kasvoi ja saunomisesta tuli kasvava trendi Englannissa. Kun vielä suomalainen saunakulttuuri nimettiin Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon, kustantajat alkoivat kiinnostua kirjastamme. Kaivoimme saunakirjaprojektin uudelleen esiin ja tällä kertaa teimme kustannussopimuksen Lontoolaisen **Welbeck**-kustantamon kanssa. Näkökulma myös vaihtui: kirja käsittelisi saunarakennusten sijaan saunomisen tuomia hyötyjä. Näitä ovat fyysisten terveyshyötyjen lisäksi myös henkiset hyödyt, kuten sosiaalisuus ja luontosuhteen syventäminen.

Saunan monipuolinen maailma

Aloitimme tutkimusmatkan saunoihin ja saunomiseen, joka vei minut kuvaamaan ja saunomaan yli viiteenkymmeneen saunaan viidessä eri maassa.

Englanti, Hackneyn yhteisösauna Lontoossa.

Ruotsi, Ödevatan tynnyrisauna.

Teimme kirjaa sekä yhdessä että erikseen. Emma haastatteli tutkijoita ja sauna-alan ammattilaisia, itse kiersin kuvaamassa saunoja.

Matkustimme yhdessä kokemaan erilaisia tapoja saunoa eri maissa. Suomessa tutustuimme perinteisiin savu- ja maasaunoihin Forssassa ja Jämsässä, hikoilimme Sompasaunan yhteisösaunan kuumissa löylyissä kuunnellen runonlausuntaa ja sahansoittoa, ja hyppäsimme suohon Nummijärven Kammi-kylässä sekä Ähtärin turvesaunoissa.

Virossa tutustuimme Võrun maakunnan savusaunoihin, Norjassa puolestaan uudelleen elvytettyyn saunakulttuuriin, joka kukoistaa sekä Vangin vuoristokylässä että Oslonvuonon rannoilla. Englannissa saunoimme vanhoihin hevostrailereihin tehdyissä saunoissa ja seurasimme Lontoon uutta yhteisöllistä saunakulttuuria.

Kirjan kuvitusta varten tein useita saunomis- ja kuvausreissuja Suomen lisäksi myös Norjassa ja Ruotsissa. Halusin tuoda kuvitukseen monipuolisesti erilaisia ja erikoisiakin saunoja, ja kirjaan päätyi esimerkiksi jääkuutioista rakennettu sauna, lentokonesauna ja puumajasauna. Myös perinteiset saunarakennukset ovat saaneet osansa kuvissa.

Kirjaprojekti opetti minulle valtavasti uutta tietoa saunan historiasta, mutta kiinnostavinta antia sen tekemisessä oli ymmärtää, miten monipuolinen saunakulttuurin kirjo on ja miten eri tavoilla ihmiset nauttivat saunomisesta. Otin myös vaikutteita omaan tapaani saunoa: nykyään käytän esimerkiksi aina saunahattua.

Kirja on suunnattu erityisesti niille, joille saunominen ei ole vielä kovin tuttua. Se toimii porttina saunomisen maailmaan. Se on kuitenkin kiinnostava lukukokemus myös niille, jotka ovat jo saunan suuria faneja – kuten myös nyt sen kirjoittaja Emma, joka on nykyään intohimoinen saunoja ja rakentaa parhaillaan omaa saunaa.

- **Kirjaa myy muun muassa Akateeminen kirjakauppa sekä Adlibris ja Amazon.**

Vuosi 2023 oli saunan kannalta merkittävä

Vuosi alkoi koronan jälkimainingeissa ja se näkyy esimerkiksi saunayrityksien tuloksissa edelleen. Toisaalta uusia saunahankkeita aloitettiin ja suunniteltiin eri puolilla maailmaa ja toteutuessaan ne merkitsevät liiketoiminnan kasvua. Busineksen kannalta erityisesti Pohjois-Amerikka näyttää kehittyvän vahvasti.

Wellness-ajattelun myötä Eurooppaan on suunnitteilla suuria kylpylöitä, joissa saunoilla on merkittävä rooli. Lähimmät kylpylä-hankkeet ovat eteläisessä naapurissamme. On mielenkiintoista seurata näiden kehitystä ja erityisesti sitä, onnistuvatko ne hankkimaan nuo suuret asiakasmäärät, joiden varaan kannattavuus on laskettu. Suurimmat odottavat jopa 10 000 kävijän määriä päivässä.

Aufguss-into lisää erityisesti siis suurien saunateattereiden tarvetta. Aufguss WM -organisaatiolla, joka järjestää Aufguss-kilpailut, on kuitenkin jo yli 20 maajäsentä.

Kiuasmarkkinoilla on tapahtunut muutoksia, joiden vaikutuksia ei vielä tunneta, koska uudet tulokkaat eivät ole julkistaneet strategioitaan.

Tänä vuonna on ollut erilaisia saunatapahtumia runsaasti. Yhtenä mielenkiintoisimmista olivat mm. Viron saunavuoteen sisältyvät saunatapahtumat Hiidenmaalla sekä Rougessa.

Joulu lähestyy ja joulusaunat samoin. Sitä odotellessa voi lukea uutta saunakirjallisuutta, jota on ilmestynyt paljon. Saunakirja on aina erinomainen lahja.

Hyviä Joululöylyjä,
Risto Elomaa
Kansainvälisen Saunaliitto ISA:n puheenjohtaja

Pirjo Pellinen

ISA Diplomatic Sauna Clubin vieraina Lontoon Suomen lähetystössä. Tuliaiset vastaanottaa mm. kulttuurivastaava Pirjo Pellinen.

Hannele Valkeeniemi

Soomi saunaseltsin väkeä Rougessa.

Kari Laukkarinen

Japanilaisia vieraita saunomassa Saunakylässä Leppäjärven saunassa.

Sananen standardeista, sertifioinneista ja valmissaunoista

Kuten olen kertonut, saunastandardeja on vain muutamassa maassa. CEN on aloittanut saunastandardien laadinnan Ruotsin johdolla ja ensimmäiset kokoukset on pidetty. ISA on edustettuna useammankin jäsenen kautta.

Standardeilla olisi positiivinen vaikutus erilaisiin sertifiointihankkeisiin. Standardit antaisivat mahdollisuuden siihen, että sertifiointi pohjautuisi standardeihin ja tulokset olisivat vertailukelpoisia.

Kiukaiden osalta standardeja on olemassa sekä puulämmitteisille että sähkökiukaille. Sähkökiukaiden osalta tarkoituksena on saada USA:n standardit ja eurooppalaiset harmonisoitua niin, että kiukaat voisi viedä maanosasta toiseen ilman uusia testejä ja hyväksyntöjä. Hanke on edennyt tämän vuoden aikana ripeästi.

Puulämmitteisten kiukaiden osalta pienhiukkasasiat ovat koko ajan päällimmäisinä erityisesti EU:ssa. Suomi on eturivissä niihin liittyvissä selvityksissä ja kokeissa, näistä erityisesti Kuopion Simo-laboratorio.

KIUAS-2 hankkeen tulokset toivottavasti selkiinnyttävät tilannetta ja saadaan meille kaikille niin rakkaat puukiukaat pysymään käytössä myös tulevaisuudessa.

Valmissaunojen osalta ISA on kiinnittänyt huomiota saunojen mataluuteen, mikä ei mahdollista Löylyn lain toteutumista. Tarkoituksena on kerätä informaatiota kaupallisista tuotteista ja tehdä jonkinlainen sisäinen arviointilista yleisimmistä valmissaunoista.

Oivallinen ja hyvä esimerkki kunnollisesta valmissaunasta on tuo Saunaseuran mobiilisauna, joka täyttää hienosti löylyn lain.

ISA:n hallitus kokoontui

- ISA:n hallitus kokoontui Lontoossa, keskustelemaan ISA:n tulevaisuudesta, järjestettävistä kongresseista, Sauna Aidista ja saunatutkimuksen organisoinnista.
- Seuraava saunakongressi pidetään USA:ssa, jossa isäntänä toimii North American Sauna Association NASS. Tarkempaa tietoa kongressin ajankohdasta ja järjestelyistä on saatavilla joulukuun alussa.
- Sauna Aid on saanut tukea kohtalaisesti. Merkittävä osa tuesta on tullut kahdelta ISA:n jäseneltä, Japanin Saunaseura JSSA:lta sekä Therme Groupilta.
- Koska lahjoituksien verovapauden osalta lainsäädäntö on erilainen USA:ssa ja Euroopassa, ISA on perustamassa Sauna Aidille erillisen organisaation Yhdysvaltoihin, jotta lahjoittajat siellä voivat hyödyntää verotuksen edut. Järjestelyjä hoitaa **Mikkel Aaland**, joka on edelleen Sauna Aid -hankkeen projektipäällikkö ja sydän.
- Saunatutkimuksen osalta ISA on tehnyt kartoitusta sekä jäsentensä että erilaisten organisaatioiden osalta. Tarkoituksena on saada rahoittajia yhteen niin, että ISA voi tehdä ja teettää selvityksiä aiheista, jotka ovat jäsenille kiinnostavia. Saunatutkimushankkeen vetäjäksi on ryhtynyt Bastuakademien "saunatohtori" **Hans Hägglund** Ruotsista.
- Kokous hyväksyi myös edellisen nelivuotiskauden tilinpäätökset ja hallintoon liittyvät asiat. Lopullisen sinetin ja vastuuvapauden antaa vielä jäsenkokous seuraavalle toimikaudelle lähitulevaisuudessa.
- Hallitus saunoi Lontoon Suomen Suurlähetystön Diplomatic Sauna Clubin saunassa, lämmin kiitos heille ja vierailun järjestäneelle British Sauna Societylle!

Translation: Jaana Helminen

Only use the saunas at the Sauna House if you are in good health

We recommend that you do not come to the Sauna House if you feel ill, have a cold or flu. We want to ensure a safe and healthy sauna experience for everyone.

Members, please update your contact details

To ensure that your membership fees arrive at the correct addresses in January, please check that your contact details are up to date.

The easiest way to update your contact details is to go to the members' page on the Sauna Society's website. There is a login link to your own member page in the top left-hand corner of the home page. For assistance, please contact the Executive Director **Janne Koskenniemi** at janne.koskenniemi@sauna.fi.

Drinking and bringing alcohol into the Sauna House is prohibited

Unauthorised consumption of alcohol has occurred in the Sauna House, both in the changing rooms and in the sauna areas. We would like to remind our members that it is forbidden to bring or consume alcohol at the Sauna House. Failure to comply with this prohibition will result in being banned from the Sauna House.

Ilkka Paloniemi

Special opening hours for the Sauna House in December and January

- 6th December, open as usual
- 23rd December, open 12.00–20.30 (women 12.00–16.00, men 16.30–20.30)
- 24th December, closed
- 25th December, closed
- 30th December, open 12.00–20.30 (women 12.00–16.00, men 16.30–20.30)
- 31st December, closed
- 1st January, closed
- 6th January, open as usual

Please note that the Saturdays in December (2nd December, 9th December, and 16th December) are shared Saturdays, when we are open at the normal shared Saturday opening times:

- Men's sauna 12.00–16.30
- Women's sauna 17.00–21.00

In December men's shifts are closed to visitors. The ban does not apply to a member's underage children.

Finnish Sauna Society's Autumn General Meeting elects new Board of Directors

The Autumn General Meeting of the Finnish Sauna Society was held at the beginning of November in Dipoli, Otaniemi. The meeting was attended by 65 members. The meeting discussed, among other things, the action plan for the coming year 2024, including the budget, and confirmed the election of new board members.

The Nominations Committee unanimously decided to propose **Hannu Saintula** as Board Chairman. Mr Saintula's good work and team-building skills were the strongest arguments for nominating him for a final term to continue his very successful chairmanship. The proposal was approved.

The Nominations Committee proposed that the number of Board members should remain the same at 10.

Of those retiring, **Raine Luomanen** and **Raine Laurikainen** were elected to continue in office. **Heikki Junkkari**, **Ilpo Koskinen**, **Janne Mattila** and **Leena Niskanen** were elected as new members.

Janne Koskenniemi

The new Board of Directors.

Päivi Ketolainen

A moment to cool down and soon we'll be in the sauna again!

Sauna as part of the Council of Europe's Cultural Routes Programme

At the general meeting of the Sauna Rinki project in June 2023, the idea of creating a Sauna Route was presented and unanimously approved. The aim of the project is to create a Council of Europe Cultural Route dedicated to the sauna. Along the route, the history and diversity of the sauna could be presented – and, of course, people could enjoy a sauna experience.

The association called Sauna Route ry was registered in September 2023 and its founding members are the well-known sauna activists **Saija Silén**, **Pekka Paasonen**, **Markku Seppänen** and **Kimmo Raitio**.

The purpose of the association is to maintain, develop and promote the Sauna Route, the sauna culture network formed by the members of the association, in an international cooperation of its members covering at least three countries.

One of the aims of the Sauna Route is also to promote and develop cultural tourism related to saunas. So the association has taken on this challenging project to bring sauna lovers together to discover saunas across Europe. This is based on the Cultural Routes of the Council of Europe that lead travellers interested in cultural heritage, culture and the arts on fascinating routes throughout Europe.

The Finnish Heritage Agency is the national coordinator of the Council of Europe's Cultural Routes programme in Finland. The Sauna Route is therefore being developed in close cooperation with the Finnish Heritage Agency, just as the Unesco Sauna Project was at the time.

Sauna kunniaan myös uimahalleissa

Suomessa on lähes 300 uimahallia. Kaikissa niissä lienee myös enemmän kuin yksi sauna. Julkisin varoin ylläpidettyjä uimahalleja voidaankin pitää maamme merkittävimpinä saunottajina.

Vuoden mittaan uimahallien saunoissa saunotaan miljoonia kertoja. Siitä huolimatta uimahallien saunat ovat olleet hallien suunnittelussa pahasti sivuroolissa. Saunan roolia uimahalleissa voi verrata vessaan. Kaikki ovat yksimielisiä siitä, että se kuuluu uimahalliin. Siitä huolimatta ne suunnitellaan ja toteutetaan mahdollisimman vähällä vaivalla ja neliömäärällä.

Uimahallien saunat suunnitellaan myös enemmän siivoojille ja hallien laitosmiehillä kuin saunojille. Uimahallien saunoissa istutaan polttavan kuumien kaakeleiden päällä, jotta niitä olisi helppo siivota. Kiuas valitaan huollettavuuden ja energiatehokkuuden perusteella. Minkälaiset löylyt siitä saa on täysin sivuseikka.

Kaikesta huolimatta uimahallien saunoilla on valtava merkitys suomalaisten arjessa. Naisten puolelle en ole ikinä päässyt saunomaan, mutta ainakin miesten puolella saunat ovat fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin lähteitä. Uimahallien saunoissa tapahtuvat sosiaaliset kohtaamiset ovat merkitykseltään korvaamattomia arkipäivissämme monille äijäporukoille.

Suomalaisten uimahallien lisäksi olen päässyt vierailemaan useiden eri maiden uimahalleissa. Etenkin Keski-Euroopan uimahallien saunojen suunnittelussa kokonaisvaltainen saunakokemus on huomioitu huomattavasti Suomea paremmin. Saunoista ikkunoista avautuu miellyttävä maisema, niiden valaistukseen on panostettu ja usein niiden yhteydessä on oleskelu- ja lepoalueita.

Ruotsissa on jo tiedostettu uimahallisaunojen mahdollisuudet ja uusissa ruotsalaisissa uimahalleissa on useita saunoja erillisillä rentoutumisalueilla. Lohjalla saunomisesta innostunut uimahallin laitosmies rakensi virkistysuimala Neidonkeitaan ulkoalueelle pihasauna Tyynelän. Puulämmitteinen sauna on ollut uimahallin vetonaula ja tuonut pientä luksusta lohjalaisten uimahallikäynteihin.

Suomen Saunaseura ja Uimahalli- ja kylpylätekninen yhdistys pyrkivät yhteistyössä vaikuttamaan tulevaisuudessa vaikuttamaan saunojen suunnitteluun uimahalleissa ja edistämään saunakulttuuria myös uimahalleissa. Toivottavasti tulevaisuudessa uimahallien saunat suunnitellaan käyttäjien ehdoilla mahdollisimman hyvän saunakokemuksen tuottamiseksi. Näin meistä suomalaisista tulee vieläkin hyvinvoivempia ja onnellisempia.

Jukka Vienonen
Puheenjohtaja
Uimahalli- ja kylpylätekninen yhdistys

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

YHTEYSTIEDOT
Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki, www.sauna.fi
Toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi
janne.koskenniemi@sauna.fi, 050 371 8178 (puhelinaika ti–to klo 10–13)
Kahvio/kassa 050 372 4167 (saunojen aukioloaikana)
Kahvilapäällikkö Mervi Iivonen, mervi.iivonen@sauna.fi
Lämmittäjämestari/kiinteistöhuolto
Ari-Pekka Paavola, lammittaja@sauna.fi, 050 372 7648
Sauna-lehti
Päätoimittaja Karoliina Saarnikko, lehti@sauna.fi

SAUNASEURAN JOHTOKUNTA 2023
Hannu Saintula, puheenjohtaja hannu.saintula@pp.inet.fi, 050 559 9557
Ritva Ohmeroluoma, varapuheenjohtaja
ritvaohmeroluoma@gmail.com, 040 010 9021
Heikki Hirvonen, heikki.hirvonen@outlook.com, 040 549 7853
Hannu Laine, hannu@hannulaine.com, 045 118 5255
Raine Laurikainen, laurikainenraine@gmail.com, 050 041 7215
Raine Luomanen, raine.luomanen@raineluomanen.fi, 040 774 0021
Jouni Niiniaho, jokke@iki.fi, 040 071 3538
Pilvi Takala, pilvi.takala@ptcs.fi, 040 524 0522
Tomi Tuovinen, tomi.tuovinen@gmail.com, 0400 181 282
Laila Zenner, laila.zenner@zenner.fi, 040 900 4777

SAUNATALO ON AVOINNA:
Maanantai, tiistai, keskiviikko klo 13–21, torstai ja perjantai klo 13–22, lauantai klo 12–21 (seuraa uutiskirjettä jäsensaunojen osalta)
Naiset saunovat maanantaisin ja torstaisin
Miehet saunovat tiistaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin ja lauantaisin (paitsi kuukauden ensimmäiset lauantait sekä kesä-, elo- ja joulukuu ovat jaettuja).
Kuukauden ensimmäinen maanantai on huoltomaanantai
Kuukauden ensimmäiset lauantait ovat jaettuja
Miehet saunovat klo 12–16.30, naiset saunovat klo 17–21
Esittelysaunapäivinä Saunatalo sulkeutuu klo 19.00.

JOULUSAUNAAN:
Saunatalo on loppuvuoden aikana avoinna seuraavasti:
- 6.12. Saunatalo avoinna normaalisti
- 23.12. Saunatalo avoinna 12.00–20.30 (Naiset saunovat 12.00–16.00, miehet 16.30–20.30)
- 24.12. ja 25.12. Saunatalo kiinni
- 30.12. Saunatalo avoinna 12.00–20.30 (Naiset saunovat 12.00–16.00, miehet 16.30–20.30)
- 31.12. ja 1.1. Saunatalo kiinni
- 6.1. Loppiainen avoinna normaalisti

Muistathan, että joulukuun lauantait (2.12., 9.12. ja 16.12.) ovat jaettuja, jolloin saunomme normaalien jaettujen lauantaiden aukioloilla:
- Miehet saunovat 12.00–16.30
- Naiset saunovat 17.00–21.00

Joulukuun ajan miesten vuoroilla on vieraskielto. Vieraskielto ei koske jäsenen alaikäisiä lapsia.

Seuraa Sauna-lehteä sosiaalisessa mediassa:
@saunalehti @sauna_lehti

Infra-alalla yli 25 vuotta toiminut Katu-Karhu Oy tekee kantavia kerroksia ja asfalttipohjia yli 2 miljoonaa m² vuodessa ympäri Suomen. Olemme tilaajalle joustava, nopea ja kustannustehokas kumppani.

Työt, joissa Katu-Karhu mukana:
- Väylähankkeet: tiet ja ratatyömaat
- Logistiikka-alueet
- Yleiset piha-alueet
- Pelikentät ja urheilukentät
- Tunnelit
- Sisätäytöt: teolliset ja kaupalliset rakennukset, pysäköintilaitokset
- Pihatyöt koneohjauksella sisältäen vihertyöt, kivityöt, asfaltoinnit ja asfalttimaalaukset

Katso referenssit ja palvelut sivuiltamme

Katu-Karhu Oy, Pilliketie 1 C, Lahela
www.katukarhu.fi, www.geomalli.fi

. AUA1

LA2
Posti Oy

Posti Green

TÄYSSÄHKÖISTÄ YLELLISYYTTÄ.

UUDET EQA JA EQB NYT ENNAKKOMYYNNISSÄ.

Kompakti katumaasturi EQA ja jopa seitsemän hengen monikäyttöinen EQB ovat uudistuneet. Entistä dynaamisempi muotoilu pitää sisällään innovatiivista teknologiaa, joka takaa ajamisen ylellisyyden kaikissa tilanteissa. Toisen sukupolven MBUX-käyttöjärjestelmä tarjoaa mm. älykkään reittisuunnittelun ja lisävarusteena olevan 360-kameran 3D-näkymällä. EQA:n sähköinen toimintamatka on jopa 556 km ja EQB:n jopa 530 km. Tasavirtalataus 10-80 % onnistuu parhaimmillaan noin puolessa tunnissa.

Lue lisää mercedes-benz.fi

Malleissa vakiovarusteena mm.

- Uudistettu MBUX-käyttöjärjestelmä
- Mukautuva DISTRONIC-vakionopeussäädin
- Pysäköintipaketti, sis. mm. peruutuskameran
- Lämmitettävä ohjauspyörä
- Tunnelmavalaistus
- Sähkötoiminen EASY-PACK-takaluukku
- Mercedes me Charge -latauspalvelu

EQA alk. 54 990 € | EQB alk. 56 990 €

EQA 250+ kokonaishinta alk. 54 990 € (sis. alv:n ja toim.kulut 600 €). Vapaa autoetu 720 €/kk, käyttöetu 645 €/kk. CO_2-päästöt (WLTP) 0 g/km, EU-keskikulutus 14,5 kWh/100 km. Huolenpitosopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 29 €/kk. **EQB 250+** kokonaishinta alk. 56 990 € (sis. alv:n ja toim. kulut 600 €). Vapaa autoetu 750 €/kk, käyttöetu 675 €/kk. CO_2-päästöt (WLTP) 0 g/km, EU-keskikulutus 15,4 kWh/100 km. Huolenpitosopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 32 €/kk. Lämpötila, ajo-olosuhteet, auton kuormaus sekä kuljettajan ajotapa voivat vaikuttaa auton toimintamatkaan, akun kapasiteettiin ja suorituskykyyn. Ajotietokoneen kieli: suomi. Kuvan autot lisävarustein.